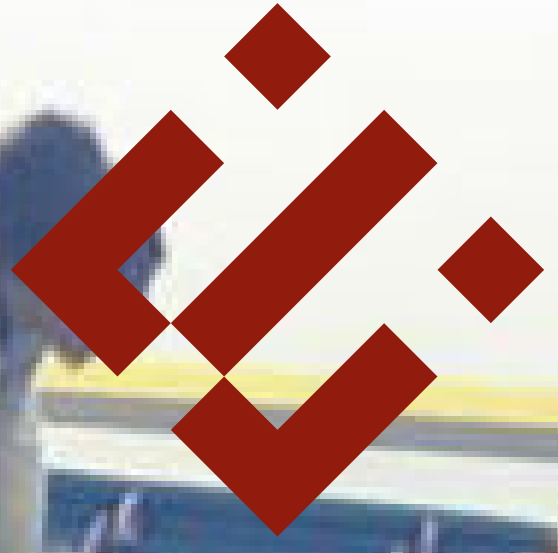

ESTÜ

a k t i f

AİLE BOYU SPORUN ADRESİ ESTÜ SPOR OKULU

**Divan-ı Hikmet'i
Geleceğe Taşdı**
Prof. Dr. Mehmet Mahur Tulum

**Ah Kampüste
Şu Da Olsaydı
Dedik Rektörümüz
Yanıtladı**

**Birlikten
Güç Doğacak**
Doç. Dr. Elif Gürsoy

İçindekiler

- 8 Mart Dünya Kadınlar Günü
- Birlikten Güç Doğacak
- Rektörümüz Yanıtladı
- ESTÜ Spor Okulu
- Divan-ı Hikmet'i Geleceğe Taşdı
- Kantin Röportajı: Cemre Nedir?
- Siz Çekin, Yazın. Biz Yayımlayalım
- Eskiden İstanbul
- Eskişehir
- Basında Biz

ESTÜ Aktif

İmtiyaz Sahibi

Prof. Dr. Tuncay Döğeroğlu

Yayın Yönetmeni

Prof. Dr. Abidin Kılıç

Editör

Dr. Öğr. Üyesi Başak Kalkan

Yayın Kurulu

Prof. Dr. Ertuğrul Algan
Doc. Dr. Burçin Yersel
Dr. Öğr. Üyesi H. Selçuk Kıray
Dr. Öğr. Üyesi Asuman Kaya
Öğr. Gör. Dr. Başak Kalkan
Öğr. Gör. Dr. Arzu Çelen Özer
Öğr. Gör. Dr. Okan Aksu
Öğr. Gör. Alper Bayrakdar
Mehmet Çiftcioğlu
Yeşim Üngör

Fotoğraf

İhsan Tarık Çelik
M. Halit İlbay
Mehmet Çiftcioğlu

Görsel Yönetmen

Öğr. Gör. Alper Bayrakdar

Tasarım

Öğr. Gör. Alper Bayrakdar
Mehmet Çiftcioğlu

Adres: Kurumsal İletişim Birimi
Eskişehir Teknik Üniversitesi
İki Eylül Kampüsü
26555 Tepebaşı / ESKİŞEHİR
Santral: +90 222 321 35 50

www.eskisehir.edu.tr
<https://eskisehir.edu.tr/universitemiz/estu-aktif>

ISSN: 2718-0018

Bizden,

ESTÜ AKTİF 4. sayısı ile yine karşınızda. Bu sayıda yeni bir sayfa açtık; Basında Biz. Beğeneceğinizi umuyoruz.

3. sayıdan bu yana tüm dikkatler dünya üzerindeki Corona virüsü salgınında. 5. sayımızda bu konuyu derinlemesine tartışacağız.

Bu sayıda 8 Mart Dünya Kadınlar Günü nedeniyle üniversitemizde yapılan etkinliğe açtık sayfalarımızın bir kısmını. Tarihi derinliğini de Doç. Dr. Elif Gürsoy ile yapılan röportajda bulabilirsiniz.

3. sayımızda “Ah kampüste şu da olsa” deseniz ne eklerdiniz diye sorduk. Sizden gelen yanıtlara göre Sayın Rektörümüzün görüşlerine başvurduk. Sayın Rektörümüzle röportajı öğrenci arkadaşlarımız yaptı.

Spor Bilimleri Fakültesi’ndeki Spor Okulu’nu tanıtmak istedik size. Severek okuyacağınızı umuyoruz.

Müthiş bir kitap “Divan-ı Hikmet”. Prof. Dr. Mehmet Mahur Tulum’un son kitabı. Nefis bir koleksiyon eseri.

Ve yine kantinde öğrenci arkadaşlarımıza sorduk “Cemre nedir?”

Yine çok seçkin bir eserden sizler için Eski İstanbul fotoğraflarını derledik. 1800’lü yılların sonu.

Öğrencilerimizden gelen yazı ve fotoğraflar ilginizi çekecektir. Siz gönderin biz yayımlayalım.

Prof. Dr. Ertuğrul Algan’ın arşivinden hiçbir yerde göremeyeceğiniz Eski Şehir fotoğrafları sunulmaya devam ediyor.

Bu son 15 günde Basında üniversitemizi sizler için derledik. Her yeni sayıda yenilenmeye ve gelişmeye devam.

Keyifle okuyacağınızı düşünüyoruz.

Saygılarımızla.

8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ ÜNİVERSİTEMİZDE KUTLANDI

Haber: İhsan Tarık Çelik

Eskişehir Teknik Üniversitesi, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü yoğun bir programla kutladı. İki Eylül Kampüsü Yabancı Diller Yüksekokulu Konferans Salonu ve Fuaye Alanı'nda 9 Mart 2020 Pazartesi günü gerçekleştirilen "8 Mart Dünya Kadınlar Günü Etkinliği" kapsamında, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi 8 Mart Dünya Kadınlar Günü Sergisi'nin açılışı ve "Bilimde ve Sanatta Kadının İzi" başlıklı bir panel gerçekleştirildi. Sergi açılışına Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Gürsoy Arslan'ın yanı sıra panelistler, akademik ve idari çalışanlar ile öğrenciler katıldı.

Mimarlık ve Tasarım Fakültesi 8 Mart Dünya Kadınlar

Günü Sergisi'nin açılışı Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Gürsoy Arslan tarafından gerçekleştirildi. 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü taşıdığı değerlerinin dünya çapında hatırlanması açısından oldukça önemli bir fırsat olduğunu belirten Prof. Dr. Arslan, "Birleşmiş Milletler tarafından 1977 yılında resmi olarak kabul edilen '8 Mart Dünya Kadınlar Günü' tüm dünyada sadece kadınlar için değil tüm insanlık için kabul görmüş önemli bir dönüm noktasıdır. Bu anlamda Eskişehir Teknik Üniversitesi olarak özen ve itina ile hareket etmeye çalışıyoruz. Bu anlamlı günde sergi açılışı ve panelin gerçekleştirilmesine katkı sağlayan herkese teşekkür ederim" dedi.

Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Arslan'ın açılışını gerçekleştirdiği sergi, ziyaretçiler tarafından yoğun katılımı ile ziyaret edildi.

Etkinliğin ikinci bölümünde "Bilimde ve Sanatta Kadın" Konuşuldu

Yabancı Diller Konferans Salonu'nda devam eden etkinliğin ikinci yarısında ise 2 oturum olarak "Bilimde ve Sanatta Kadın" başlıklı bir panel düzenlendi. Panelde, Rektör Prof. Dr. Tuncay Döğeroğlu, Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Gürsoy Arslan, Anadolu Üniversitesi Kadın ve Aile Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (AKAUM) Müdürü Doç. Dr. Zerrin Sungur, ESOGÜ Kadın Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (ESKAM) Müdürü Doç. Dr. Elif Gürsoy'un yanı sıra panelistler, akademik ve idari çalışanlar ile öğrenciler katıldı.

Prof. Dr. Nuran Ay'ın moderatörlüğünde gerçekleşen panelde, Üniversitemiz akademisyenleri ve sektör profesyonelleri tarafından "Sivil Havacılıkta Kadın, Mühendislikte Kadın olmak: İnşaat Mühendisliğinde Kadının Yeri ve Toplumsal Cinsiyet, Türkiye'de Kadın Silüetinde Moda: 1920'ler, Yaşam Bilimlerinde Kadın Araştırmacı Olmak, Tarihsel Süreçte Kadın ve Erkek Rollerini" başlıklı söyleşi ve sunuşlar gerçekleştirildi.

Panelin ilk oturumunun ardından müzik dinletisi gerçekleştirildi. Mühendislik Fakültesi Öğretim Üyesi Dr. Öğr. Üyesi Derya Över Kaman, Aybüke Çakallı ve İlker Evin tarafından yan flüt ve piyano eşliğinde müzik performansı sergilendi.

Panel, dinletinin ardından ikinci oturum ile devam etti. Panelin ikinci oturumunda ise Sporda Kadın Başarıları,

Mesleki Eğitimde Ulaştıran Kadınlar, AKAUM Faaliyetleri, ESKAM Kadın Araştırmaları Merkezinin Faaliyetlerinin konu edildiği konuşmalar yapıldı.

Panelin müzik dinletisinin ardından etkinlik, Rektör Prof. Dr. Tuncay Döğeroğlu'nun kapanış konuşması ile devam etti. 8 Mart Dünya Kadınlar günü vesilesiyle düzenlenen sergi ve panele katılım ve katkı sağlayan herkese teşekkürlerini ileten Rektör Prof. Dr. Döğeroğlu, "Teknik Üniversite olarak kadının bilim alanındaki yerini ve üretkenliğini güçlendirme konusunda gereken hassasiyeti göstermeye gayret ediyoruz. Sizlerin de bildiği üzere TÜBİTAK, fırsat eşitliği yaklaşımını bir politika belgesi ile somutlaştırmak ve uygulamalara yol gösterici olması amacıyla tüm Ar-Ge ve yenilik alanlarında kadın-erkek araştırmacılar arasında dengenin sağlanması ve korunması adına süreçlerinde kadın araştırmacıların katılımının artırılmasına yönelik politika ilkelerini Aralık 2019'da yayımladı" dedi. Bunun çok önemli bir gelişme olduğunu da sözlerine ekleyen Rektör Prof. Dr. Döğeroğlu, "Bu kapsamda biz de Üniversitemizde gerekli adımları atıyoruz dedi. Anadolu Üniversitesi ve Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Kadın Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezlerinin gerçekleştirdikleri çalışmaları çok değerli bulduğunu belirterek yakın zamanda kurmayı hedefledikleri Araştırma Merkezinin de bu iki merkezle iletişim ve işbirliği halinde ve bu iki merkezin çalışmalarını bütüncüleyici çalışmalar gerçekleştireceğini belirtti.

Panel sonunda Rektör Prof. Dr. Döğeroğlu tarafından panelistlere sertifika takdim edildi. Toplu fotoğraf çekimi ile etkinlik sona erdi.

BİRLİKTEN GÜÇ DOĞACAK

Röportaj: Mehmet Çiftcioğlu

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Kadın Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (ESKAM) Müdürü Doç. Dr. Elif Gürsoy ile 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü dolayısı ile buluştuk. Doç. Dr. Gürsoy, Eskişehir’de üç üniversitenin el ele vererek etkili çalışmalar ortaya çıkaracağına inanıyor.

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nün çıkış noktasından bahsedebilir misiniz?

8 Mart 1857 yılında New York'ta tekstil işçisi kadınlar, bir fabrikada olağan dışı işlerde çalışmaları, 16 saatlik sürelerle çalışmaları ve bunun karşılığında da düşük ücretler almaları nedeni ile isyan ediyor. İş durdurup grev yapıyorlar. Bu direnişte fabrikada çıkan yangında da bir çok kadın ölüyor. Bu eylem ilk kez hem kadın haklarının aranması hem de işçi haklarıyla bağdaştırılıyor. Yıllar sonra 1910 yılında Kopenhag'da Uluslararası Emekçi Kadınlar toplantısı yapılıyor. Bu toplantıda kadınların hakları tartışılırken Alman Sosyal Demokrat Partisi'nin ileri gelenlerinden Clara Zetkin bir öneri getiriyor. Zetkin 8 Mart'ı, 1857 yılında hayatını kaybeden kadınları anmak adına bir kutlama günü olmasını öneriyor. Toplantıya katılan 100kadınbu öneriyi kabul ediyor. Böylelikle 8 Mart, o kadınların anısına Dünya Emekçi Kadınlar Günü olarak ilan ediliyor. 1911'de de bir çok ülkede kadın haklarını, toplumsal cinsiyet eşitliğini dile getirmek, eşit işe eşit ücret almak, oy kullanmak adına da eylemler yapılıyor. Bu eylemlere toplam bir milyon kadın katılıyor. 1975 yılına gelindiğinde Birleşmiş Milletler 8 Mart'ı artık resmi Dünya Emekçi Kadınlar Günü olarak ilan ediyor. 1977'de de kendisine üye ülkelere bu günün resmi olarak kutlanmasını bildiriyor.

"ŞİDDET SON DURAK. ORAYA KADAR NE YAPTIK?"

Ülkemizde kadınlar kendi haklarını savunmak için harekete geçiyor mu?

Kadınların mücadelesi aslında göz ardı edilemez. Çünkü biz haklarımızı erken almışız. Atatürk bizlere bu hakları verdiğinde bu hakları görmüşüz. Dolayısıyla bizim elimizden alınmaya kalktığında ya da daha geriye gittiğimizde bunun eksikliğini fark edebiliyoruz. Bunun için ülkede kadın hakları eylemleri iyi bir noktada. Her sene 8 Mart'ta yürüyoruz, konuşuyoruz ancak daha sonra davranışlarımızda neler yapıyoruz? Bilmek, konuşmak başka bir şey ama davranışa dökmek başka bir şey. Bir söz var: Herkes kadının özgürlüğünde hemfikirdir, kendi özgürlüğünü tehdit edene kadar. İşte orada ne yapıldığı çok önemli. Değişmek kolay değil ama değişmek zorundayız.

Ben şöyle düşünüyorum: Kadınların bilinçli olarak karar mekanizmalarındayer alması gerekiyor. Bilinçli ve hiyerarşi ile gelen nitelikli kadınların karar mekanizmalarında olmaları ve bu kararlarda etkin olarak rol oynamaları gerekiyor. Biz etkinliklerimizi 365 güne yayarak da çok bir yol gidemeyiz. Çünkü o insanların beyninde sosyal etkinlik gibi kalıyor insanların beyninde. O yüzden daha somut şeyler elde etmeliyiz. Zihniyet değişikliğinden bahsediyorsak ilkokuldan, ana okulundan, aileden başlayarak somut bir eğitim modeli koymak zorundayız. Somut işleri 365 güne yayacak ve karar vericiler arasında olacak kadınları yaygınlaştırmalıyız.

Bu yıl dünyada 8 Mart'ın teması 'Çalışma hayatını değiştiren kadınlar: 2030'a kadar eşitlik'ti. Ancak bizim ülkemizde sorun değişmiyor. Kadına yönelik şiddet konusunda neler söyleyebiliriz?

Şiddet son durak. Bizim o durağa kadar hangi yollardan yürüdüğümüze bakmamız lazım. Bu ülkede şerefli katil olmak diye bir şey var. Namus temizleyince şerefli katil oluyorsunuz. Bir çocuk doğuyor süt kokusuyla, biz onu büyütüp adam yapıyoruz, sonra tacizci, tecavüzcü, katile dönüştürüyoruz. İşte biz bu kültüre bakmamız gerekiyor. Bu erkek çocuğu nasıl yetişti, onu kim yetiştirdi, neyle övündürdüler? O toplumun erkeğe yüklediği rol neydi? Erkeklerin işi de o kadar zor ki. Geleneksel ataerkil toplum bir rol biçiyor. Şunları yaparsan erkeksin. Yapmazsan mahallendeki kahveye giremiyorsun. Bu şekilde yetişmiş, cezalandırılmayan bir adam, kadına sövmeyi de, dövmeyi de, öldürmeyi de hak görebiliyor. Çünkü küfrettiğinde yargılayan olmadı. Dövdüğünde yargılayan olmadı. Bizim sorunun sosyolojik boyutunu incelememiz lazım.

Üniversitelerimizdeki kadın öğrencilerin sorunları nedir?

Üniversitelerde partner şiddeti dediğimiz şiddet var. Erkek arkadaşlarından şiddet görebiliyorlar. Teklifini kabul etmeyince, aralarında sorun çıkınca ya da ayrılırsa şiddet görebilir. Toplumsal cinsiyet dersinde öğrencilerle bir araya geldiğimde kadın öğrencilerin erkek öğrencilerden farklı bakabildiğini görüyorum. Örneğin 'neden küfür ederiz'i tartışırken bakış açıları çok farklı oluyor. Çünkü bir taraf küfrediyor, bir taraf küfür yiyor. Dolayısıyla aynı şekilde bakmaları mümkün değil. Çocukluklarından alışmışlar belki de. Küfrettiklerinde onay görmüşler. Ne ekersen onu biçersin.

ESOGÜ Kadın Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (ESKAM) neler yapıyor?

ESOGÜ Kadın Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi 12 yıllık bir birim. Merkezin kuruluş amacı gerek üniversitede gerekse yerel ve ulusalda kadınlara yönelik çalışmalar yapmak, kadınların gelişimini sağlamak ve kadın haklarına yönelik projeler, iş birlikleri yapmak. Bizim temamız, bilinçli kadınlar, güçlü yarımlar. Yönetim kurulumuzu her bir alanda uzman hoca ile kurduk. Siyaset, sağlık, girişimcilik, şiddet, liderlik gibi konu başlıkları belirledik. Sonra gençleri de yetiştirebilmek için Genç ESKAM diye bir grup kurduk. Oluşturduğumuz sekiz komisyona da üniversiteden öğrenci seçimi yaptık. Bu komisyonlarda eğitimler, projeler, farkındalık çalışmaları yapılıyor. Kadınların yönetim ve liderlik yönlerinin güçlenmesi için çalışmalar yapıyoruz. Bir tane AB projesi verdik, bir tanesinin yürütücüsü biziz, ikisine ortak olduk. Ayrıca üniversitemizdeki kadın liderlere yönelik bir çalışma yapıyoruz.

Eskişehir’de kadının rolünün artması ve sorunların çözülmesi konusunda üç üniversitesinin yapabileceği neler var?

Eskişehir Teknik Üniversitesi’nin Kadın Araştırmaları ve Uygulamaları Merkezi kuruyor olması sevindirici bir durum. Dolayısıyla üç üniversitenin de merkezi olmuş oluyor. Biz aslında bu toplantıyla birbirimize ilk dokunuşu yaptık. Üç üniversitenin üç iş yapması lazım. Bunlardan biri evimizin içi. Üniversitelerin içini kastediyorum. İkincisi, şehir. Üçüncüsü, ulusal. Bunlar ayrı ayrı yapılacak şeyler mi? Hayır. İç içe, birlikte götürülebilecek, aynı anda yürütülecek işler. Üniversitede bir idari ve akademisyen kadrolarında çalışan kadınlar bir de kadın öğrenciler açısından yapılması gerekenler var. Bir kere kadın öğrencilerin üniversitede sorunları var mı?, Ortak sorunlarımız nedir?, Güvenli bir üniversite ve kampüsü nasıl yaratırız? Kadınları, toplumsal cinsiyet eşitliği, şiddet, yasalar, sağlık gibi konularda bilinçlendirmeyönünde nasıl bir araya getirebiliriz, farkındalıklarını nasıl artırabiliriz? Belki de bizim bu eylem planlarımızı ortak yapmamız lazım. Hepimiz ayrı ayrı bir yerlerde küçük küçük şeyler yapıyoruz. Belki de önümüzdeki üç yıllık eylem planı yapmak için bir araya geleceğiz ve bu planın altındaki hedefleri de her üniversitede uygulamaya çalışacağız. Ama amaçları, hedefleri ortak koyacağız.

“YASALARDA SORUN YOK UYGULAMADA VAR”

İkincisi, akademisyen kadınların, çalışan kadınların ne gibi sorunları var? Kariyerlerinde önlerinde engel var mı? Yönetimde yer alıyorlar mı? Karar mekanizmalarında varlar mı? Üniversiteyi birlikte mi yönetiyorlar? Örneğin bizim merkezimiz Rektörümüzün desteği ile kendi senatomuza bir şey koydurduk. Kadinyöneticilerin sayısını ve niteliğini artıracacağız. Belki bütün üniversitelerde yapmamız gerekiyor, belki de diğer üniversitelerdeki bir çalışmayı bizim buraya taşımamız gerekiyor. Çünkü ya bir araya gelip birlikte hedefler koyacağız ya da birbirimizin yaptığından yararlanacağız. Gücümüzü, bilgimizi, amacımızı birleştireceğiz ve zamanı ortak kullanacağız. Böyle olduğu zaman, aynı etkinlikler çok daha büyük salonlarda amacına ulaşıyor olacak.

Şehir anlamında baktığımızda, bizim şehrin kadını karnesini bilmemiz lazım. Eskişehir kadın dostu bir şehir. Kadınlar yaşamda rahat. Bir Avrupa şehri gibi aşağı yukarı. Ama bu şehrin yönetiminde ya da karar mekanizmalarının neresinde kadın? Kaç kadın rektöryardımcımız, dekanımız var, belediyelerde, Valilik’te, müdürlüklerde üst düzey yönetimde kaç kadın var, kaç kadın CEO var, bilmiyoruz. Basını, medyayı kim yönetiyor? Kadın, bu şehrin yönetiminin neresinde? Medyada, eğitimde toplumsal cinsiyet eşitliğine ilişkin dilin belirlenmesinde kadınlar etkin mi? Bunu görmemiz lazım. Belki üniversiteler olarak bir araya gelip buna el atabiliriz.

Üçüncü olarak da ülkemizdeki kadının sorunu var. Ben ülkemizdeki kadının sorununun kaynağını zihniyet

olduğunu düşünüyorum. Bir eylem planı yapacaksak en önemli şey zihniyeti değiştirecek adımlar atmak olacaktır. Dolayısıyla kadın erkek fark etmeksizin sorunun çözümüne eğitimden başlamamız gerekiyor. Aileden, okuldan, sokaktan, medyadan... Bir çocuğu sadece aile eğitmiyor. Aile çok önemli, ilkokul, ortaokul da temel eğitim. Buralardan başlamak gerekiyor.

Bizinsanyetiştirmiyoruzki...Erkekyadakadınıyetiştiriyoruz. Erkek yetiştiriyorsak ‘Erkeklik budur’, kadın yetiştiriyorsak ‘Kadınlık budur’ diyoruz. Geleneksel toplum yapısı, kadın böyle olur, erkek böyle olur diyor. Erkek bunu yerine getirmezse ‘Ne biçim erkeksin’ deniyor, kadın yerine getirmezse ‘Ne biçim kadınsın’ deniyor. Oysa cinsiyet ikili ilişkilerde ortaya çıkabilecek bir şeydir. Normal yaşamda insan insanadır ilişki. Bu nedenle bu ülkede benim tek bir derdim var, zihniyet değişikliğini sağlayabilmek. Yasalarda sorun yok ki. Anayasanın 10. Maddesi, “Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür” diyor. Tek başına bu madde yetiyor, başka maddeye gerek yok. Ama sen cinsiyetinden dolayı ayırım yaparak bu maddeyi çiğniyorsun. Ysada sorun yok ama uygulanışında sorun var. Kim uyguluyor? Geleneksel toplum yapısı beynindeki insanlar. O zaman bu erkeğin ya da kadının sorunu değil, sistematik bir şey. Erkeği iyi yetiştirsek sorun çözülür, kadını iyi yetiştirsek sorun çözülür değil, insanı iyi yetiştirirsek sorun çözülür.

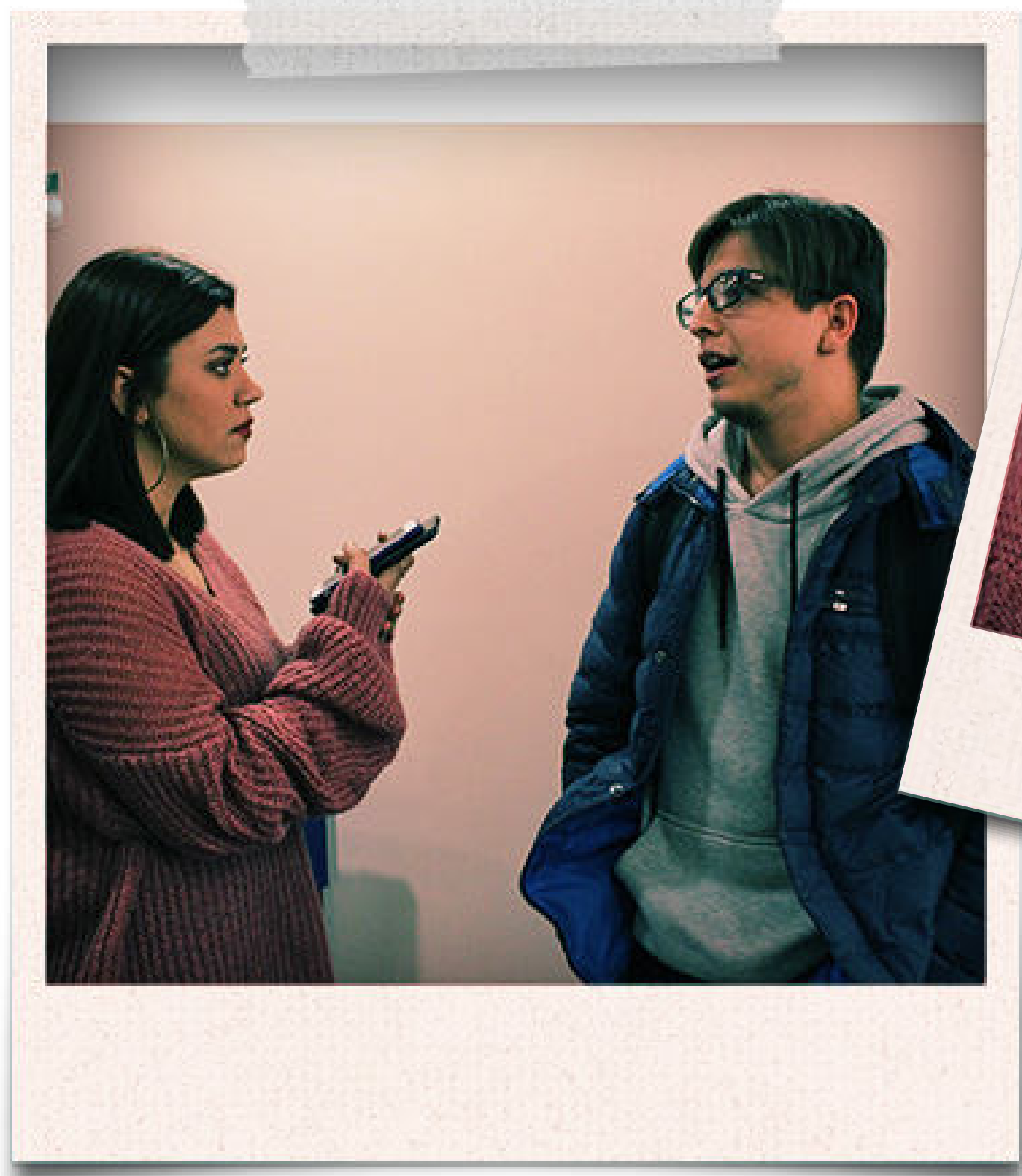

+

AH KAMPÜSTE
ŞU DA OLSAYDI *dedik*

REKTÖRÜMÜZ
YANITLADI

+

ESTÜ Aktif'in geçen sayısında öğrencilerimize 'Ah kampüste şu da olsaydı' diyecekleri şeyleri sormuştuk. Öğrencilerimizin istek ve ihtiyaçlarını iletebilmek için bu kez soluğu Sayın Rektörümüz Prof. Dr. Tuncay Döğeroğlu'nun yanında aldık.

Şeyda: Sayın hocam, geçtiğimiz sayıda arkadaşlarımıza kampüste olmasını istedikleri şeyleri sorduk. Herkesin isteklerini özellikle bir kaç başlık altında topladık. Bunlardan en göze çarpanı ise ders çalışabilecekleri alanlar oldu. Grup çalışmaları yapabilmek ve uzun ders aralarını çalışarak değerlendirebilmek için ortak alan istiyorlar. Bu konuda Üniversitemizin bir çalışması var mı?

Tuncay Döğeroğlu: Sizlerin de bildiği üzere Anadolu Üniversitesinden ayrılma ve yeniden yapılanma sürecimizde imzalanan protokol çerçevesinde Anadolu Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Merkezi'nin fiziksel olanakları öğrencilerimize açık. Fakültelerimizde okuma salonlarımız var. Ayrıca, mevcut binalarımızın her metrekaresini de mümkün olduğu kadar en iyi şekilde değerlendirmeye çalışıyoruz. Koridorlarımızda çalışma ortamları oluşturmaya yönelik bir projemiz var. Ayrıca, İkieylül kampüsünde kütüphane binamız tamamlanıncaya kadar geçici bir okuma salonu oluşturma konusunda da bir çalışma başlattık. Bu çalışmalar ihtiyacımızı tam karşılamasa da kısa vadede çözüm olabilecektir.

2019 yılı içinde elektronik kütüphanemizi de belirli bir düzeye getirmeye çalıştık. Hem veri tabanları hem de elektronik dergi ve kitap anlamında geniş bir koleksiyona sahibiz.

Asıl hedefimiz dersleri biten öğrencilerimizin kampüste kalmasını sağlayacak imkanları mümkün olduğunca çeşitlendirerek artırmaktır.

Şeyda: Hocam, hem ürün çeşitliliği hem de fiyat alternatifi olması açısından kampüste bir markete ihtiyacımız var. Önümüzdeki dönemlerde böyle bir girişim olması mümkün mü?

Tuncay Döğeroğlu: Öğrencilerimizin ihtiyaçlarını karşıladığı kafeterya ve kantinlerde fiyatları, temizlik ve kalite düzeyini belirli düzeyde tutma konusunda hassasiyetimiz var. Ancak, bu kapsamda farklı alternatifleri de öğrencilerimize sunabilmeyi istiyoruz. En kısa sürede hayata geçirmek istediğimiz bir çarşı projesi var; bu proje tamamlandığında, hem öğrencilerimiz hem de çalışanlarımız her anlamda ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri bir mekana kavuşmuş olacak. Bir de Muttalıp mevkiinde inşaatı tamamlanmak üzere olan Kredi Yurtlar Kurumu'nun 1500 - 1600 kişilik kapasiteli yurt kompleksi bulunuyor. Bu yurtlar hizmet vermeye başladığında kampüsümüzün çok yakınında öğrencilerin her türlü ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri ekosistem de oluşacaktır.

Sıla: Hocam bildiğiniz üzere, Eskişehir Teknik Üniversitesi öğrencilerinin en büyük sorunu ulaşım. Bu konuda nasıl bir çalışma var?

Tuncay Döğeroğlu: Sizin de belirttiğiniz üzere İkieylül Kampüsüne ulaşım yıllardır en önemli problemlerimizden birisi. Sabah erkensaatte çok sayıda öğrenci hemen hemen aynı saatlerde bu kampüse gelmek durumunda. Dersi bitince de öğrencinin şehre ulaşması gerekiyor. Kampüs

yakınındaki yurtlar tamamlandığında ve öğrencilerimizin bir kısmı kampüs yakınında konaklamaya başladığında ulaşım biraz olsun rahatlayacaktır.

Toplu taşıma hizmeti sunan Büyükşehir Belediyesi ile iştişare halindeyiz. Bu kampüse tramvay hattının gelmesi ulaşım problemine kalıcı bir çözüm olacaktır.

Aynı saatte derse başlayan öğrenci sayısını azaltmak üzere geçtiğimiz yıllarda farklı birimlerde derse başlama saatlerini kaydırarak aynı saatlerde kampüse gelen veya kampüsten ayrılan öğrenci yoğunluğu azaltmaya ve bu yoğunluğu günün saatlerine yaymaya yönelik çözüm üretmeye çalışmıştık. Önümüzdeki öğretim yılı için benzer bir çözüm yolunu gündeme getirebiliriz.

Şeyda: Kampüste sosyalleşebileceğimiz, iyi vakit geçirebileceğimiz kafelere de ihtiyacımız var. Bu tarz sosyal alanların kurulması gibi bir plan var mı?

Tuncay Döğeroğlu: Bu kapsamda bize gelen bütün teklifleri değerlendiriyoruz. Zaman içerisinde kampüste bir çarşımızın olması, yeni kütüphanemiz ve öğrenci merkezinin açılması durumunda kütüphane ve öğrenci merkezi kompleksi içinde yeralacak sosyal donatılar, öğrencilerimizin bu ihtiyacını karşılayacaktır diye düşünüyorum.

Sıla: Mezuniyet töreni haricinde bilim şenliği, havacılık festivali gibi belli temalarda kampüs şenlikleri ve festivaller düzenlenebilir mi?

Tuncay Döğeroğlu: Bu kapsamda Üniversitemizin geçmişte düzenlediği bizimle bütünleşen ve marka değeri taşıyan Uçurtma Şenliği, Havacılık Şenliği gibi etkinliklerimiz vardı. Önümüzdeki dönemlerde bunları daha farklı boyut ve daha farklı formatta yeniden canlandırmak istiyoruz. Ayrıca, Kulüplerimizin ve öğrenci topluluklarımızın birlikte düzenleyeceği yüksek katılımlı ve

fark yaratacak çevre şenliği, bilim şenliği gibi etkinliklerin gerçekleştirilmesini de planlıyoruz. Ancak sizlerin de bildiği gibi Koronavirüs (Covid-19) Pandemisi nedeniyle 16 Mart tarihi itibarıyla eğitime 3 hafta süreyle ara verdik ve bu arada planlı tüm etkinliklerimizi de iptal ettik. Konuya gereken hassasiyeti göstermemiz durumunda elbirliği ile bu süreci en iyi şekilde yöneteceğimize ve bu sonunda eğitim öğretim faaliyetlerimizle birlikte etkinliklerimizi planlama sürecine de yeniden döneceğimize inanıyorum.

Sıla: Öğrenci arkadaşlarımızın Üniversitemizden beklentilerini size ilettik. Peki sizin de bizlerden istekleriniz veya bizlere tavsiyeleriniz var mı?

Tuncay Döğeroğlu: Sizlerde teknik üniversite öğrencilerisiniz ve yetkinliklerinizin Üniversitemizin adına yakışır düzeyde olması gerekir. Mezun ettiğimiz, hayata kazandırdığımız gençlerimizi buradan mümkün olduğu kadar hayata hazır bireyler olarak göndermek istiyoruz. Örneğin yabancı dil yetkinliğinizi artırabilmeniz için Rosetta Stone yazılımını aldık. Öğrenci Dekanlığı Birimini kurduk. Ford Otosan, Eczacıbaşı Vitra ve Alp Havacılıkla işbirliği halinde yürüttüğü üç akademi serisi, Akademik Başarı ve Yaşam Becerileri dersi Öğrenci Dekanlığı'mızın sizler için sunduğu olanaklardan sadece birkaçı. Sizin de bunu mümkün olduğunca değerlendirmeniz ve sahip çıkmanız önemli.

Biz sizi önemsiyoruz, sizin de kendinizi önemsemeniz ve kendinize inanmanız gerekiyor. Öğrencilerimizin Kurumumuza bağlılığı, kurum aidiyeti, buradan ayrılırken memnun ayrılmaları son derece önemli. Mezun olduktan sonra öğrencilerimizin kurumla bağı bitmiyor bu bağ asıl mezuniyet sonrasında daha da güçlenerek devam ediyor. Mezunları kadar güçlüdür bir kurum. Mezunlarımızın bu kurumun bir parçası olmaktan gurur duyuyor olması lazım. O nedenle benim beklentilerim, daha çok çalışmanız, yaptığınız işi sevmeniz ve Üniversitemize sahip çıkmanız. Ancak böyle olursa Üniversitemizi sizlerle birlikte bir yerlere taşıyabiliriz. Bu vesileyle hepinizi çok sevdiğimi ve başarılarınızla da gurur duyduğumu bir kez daha belirtmek istiyorum.

AİLE BOYU SPORUN ADRESİ ESTÜ SPOR OKULU

Eskişehir Teknik Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde başlayan ESTÜ Spor Okulu'nda çocuklar ve aileleri birlikte spor yapma imkanı buluyor.

Uzman eğitimciler sayesinde branşlarında en kaliteli eğitimi alan çocuklarımız, spora doğru hareketlerle başlayarak sakatlıklardan korunuyor. Okçuluk, atletizm, cimnastik, basketbol, tenis ve eğitsel oyunlar branşlarında eğitim alan 5-15 yaş arasındaki çocuklar spor yapmanın yanı sıra hem eğleniyor hem de özgüven kazanıyorlar.

Aileler ise çocukları spor yaparken fitness, squash, bilardo, masa tenisi, atletizm ve eğitimciler eşliğinde pilates yapma imkanına sahipler. Spor Bilimleri Fakültesi'nin salonlarında uzman eğitmenler eşliğinde spor yapan aileler de hafta sonlarını çocukları ile birlikte değerlendirmiş oluyor.

14 Haziran'a kadar devam edecek olan ESTÜ Spor Okulu'na kayıtlar devam ediyor.

ESTÜ Spor Okulu'nun yüzme eğitimi ise Tepebaşı Su Sporları Merkezi'nde cumartesi pazar günleri devam ediyor. 10 hafta süren eğitim boyunca 5-18 yaş arasındaki katılımcılar, uzman eğitmenler gözetiminde yüzme öğreniyor. Yüzme sınıfının yeni dönemi için kayıtlar başladı.

Divan-ı Hikmet'i Geleceğe Taşdı

Röportaj: Mehmet Çiftcioğlu

Anadolu Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Başkanı Prof. Dr. Mehmet Mahur Tulum, Tasavvuf kültürünün temeli olan Hoca Ahmet Yesevi'nin Divan-ı Hikmet'inin daha önce yayımlanmamış Mısır Nüshası'nı Kahire'de bir mahalle kütüphanesinde buldu. Bir arkadaşı vasıtasıyla bu değerli nüshanın fotokopilerini getiren Prof. Dr. Tulum, uzun çalışmalar sonucunda içerisinde 13 yeni hikmetin yer aldığı bu eseri ortaya çıkardı.

Türk edebiyatının bilinen en eski örneklerinden biri olan, Tasavvuf kültürünün temeli Divan-ı Hikmet ve Hoca Ahmet Yesevi'nin özellikle Orta Asya Türk dünyası için önemini anlatır mısınız?

Sohbetimize başlamadan evvel şahsıma bu fırsatı sunan değerli dostum Prof. Dr. Abidin Kılıç'a minnettarlıklarımı bildirmek isterim. Ayrıca, zât-ı âlinize de emeklerinizden ötürü şükranlarımı arz ederim.

Hoca Ahmed Yesevî takipçilerince manzum menkıbeler, hikmetler ve daha başka dinî şiirlerin bir araya getirilmesinden oluşturulan Dîvân-ı Hikmetler, Merkezî Asya halk edebiyatının en erken ve en kıymetli mahsulleridir. Dîvân-ı Hikmetler, yüzyıllar boyunca Orta Asya'nın daha çok okuma yazma bilmeyen Türk ahalisine Kur'an ve Sünnet öğretileri ile İslâm öğretisinin belli başlı kavramlarını aktaran temel malzemeyi ihtiva eder.

Sovyetler Birliği'nin disintegrasyonundan sonra Yesevî ve Yesevîlik üzerine yeniden büyük bir ilgi uyanmış, son çeyrek asırda birçok kongre ve sempozyum gibi faaliyetler ve yayımlar yapılmıştır. Hâl böyle olmasına rağmen bu konuda birinci dereceli kaynak olarak ortada duran hikmetlerin tahlilî bir değerlendirmesiyle tenkitli bir ilmî neşri bugüne kadar yapılamamış, başkaca söylenecek olursa hikmetler dinî, tarihî ve edebî belgeler toplamı olarak önemi açıkça ortadayken şimdiye kadar hak ettiği ölçüde incelenememiştir.

İlhamlarını asil köklerinden alan ve adını ihtişamlı şekilde Türk ve Türkçe tarihine altın harflerle yazdıran Dîvân-ı Hikmetler'in şiirlerini anlayıp yorumlayarak günümüz okuyucusunun beğenisine sunmak oldukça ciddi ve gerçekten üstesinden gelinmesi zor bir iştir. Öte yandan, Ahmed Yesevî hikmetlerinin yorumunu ihtiva eden bir eser üzerine birtakım yeni teklif ve değerlendirmelerde bulunmak ise -geniş bir dil, tarih, edebiyat, din, kültür bilgisi ile filolojik vukuf gerektirdiğinden- bir o kadar ciddi ve zor bir görevdir.

20 yıl kadar önce varlığından haberdar olduğumuz Mısır nüshası, istinsah tarihi ile müstensihi belli, eksiksiz, tutarlı ve şimdiye kadar bilinen en eski tarihli (H. 1061/M.1650) yazma nüshadır. Mısır nüshasının heyecan ve sevinç verici keşfi ilk kez 1-4 Ekim 1998 tarihlerinde California Üniversitesi'nin Los Angeles şehrinde tertip ettiği "The John D. Soper Commemorative Conference on the Cultural Heritage of Central Asia" başlıklı konferansta Mertol Tulum, Kurtuluş Öztopçu, Mehmet Mahur Tulum adına Kurtuluş Öztopçu tarafından İngilizce olarak üçlü bir tebliğ hâlinde ilim âlemine etraflıca tanıtılarak müjdelendi.

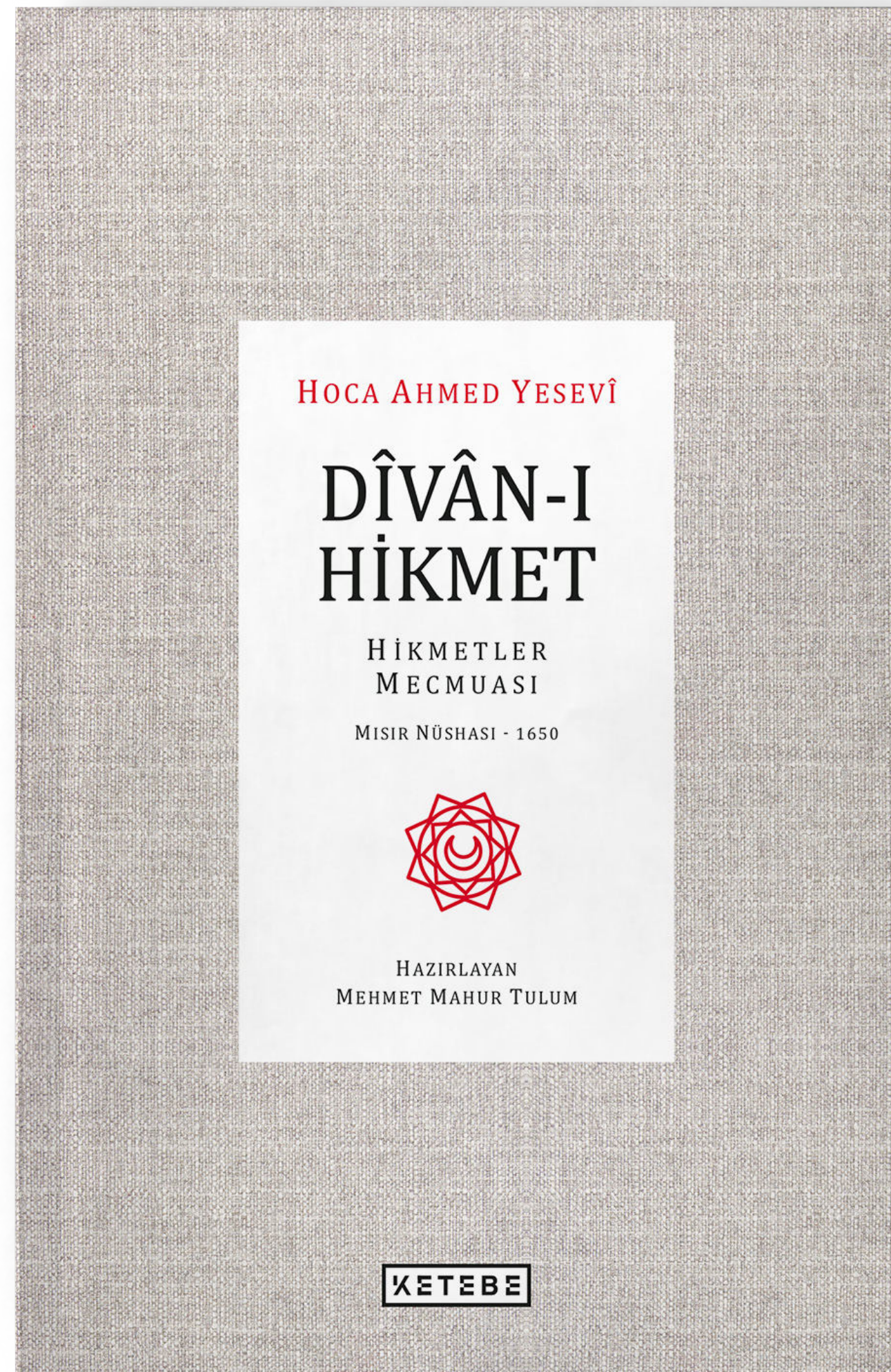
İçinde bulunan farklı metinler açısından önemi bir yana, bu metinlerin dil birliği, mısralarının vezne uygunluk yönünden doğru ve eksiksiz oluşu, hikmetlerin dörtlük sayıları bakımından zenginliği gibi noktalardan da bu nüsha şimdilik ele geçen en değerli nüsha sayılır.

En eski nüsha olarak Mısır nüshası üzerinde uzunca bir süredir devam eden ve derinlemesine bir muhteva tahliline dayanan anlamave anlamlandırma çalışmamız, bu nüshada bulunan hikmetlerin tekyazarın kaleminden çıkmış, kendi içinde belli ortak yönleriyle farklı bölümler oluşturan parçalarla düzenlenmiş müstakil bir eser sayılması gerektiği yolunda bizde kuvvetli bir kanaat uyandırmıştır. 9 hikmetten oluşan kitabın başlangıç bölümü, aslında, Yesevîliğin Kur'an ve hadise dayanan İslâmî esaslarını, Yesevî'nin propagandasını yürüttüğü tarikat yolunun Kur'an ayetleriyle buyurulmuş olan kulluk görevlerini eksiksiz yerine getirme, iyi işleri

işleme, yasaklanmış kötü iş ve davranışlardan kaçınma, bunun yanında her an Allah'ı anarak dua ve niyazda bulunma, Tanrı katına yakınlaşmak (kurbet) için nefsi isteklerin esiri olmaktan kurtarıp kalbi Hak sevgisiyle doldurma, yücelikler dünyasından gelecek görüntülerin yansımaları sağlamak üzere gönül aynasını (ruhu) arıtıp parlatma, son amaç olarak da aşkına düşülen yüce varlığın, yani Hakk'ın "dîdârını görme" mutluluğuna kavuşma şeklinde özetlenebilecek esaslardan ibaret bir yol olduğunun dile getirildiği diğer hikmetlerle birlikte Defter-i Sâni adı verilmesi gereken eserin ana bölümlerinden ilkidir. Konu bakımından bu bölümün özü Ahmed-i Yesevî ile Hz. Peygamber arasında ortak noktaların öne

çıkartılması, alanın otoritelerinden Bodroglıgeti'nin defter-i sâni meselesini açıklamaya çalıştığı bir bildirisinde kullandığı kavramla İmitatio Muhammadi; yani "Hz. Muhammed'le aynileştirme" dir.

Yine gayri mürettep bir divan görünümünde olan Mısır nüshasındaki hikmetleri bölükler hâlinde ele alıp okuyucunun istifadesine sunmak istedik. Konuları bakımından eksen, genel ve ortak çizgi tasavvuf olsa da, birtakım bölümler oluşturulabildiğimizi düşünüyoruz. İlk bölümü oluşturan 'Menakıb' şiirlerinden sonra bir araya getirilebilecek 2. bölümdeki şiirler iki yönden ilk bölümlerle ortaklaşır: Hepsi 12'lik hece ölçüsüyle yazılmıştır ve hemen hemen hepsi uzun olup dörtlük sayıları 10'nun üzerindedir. Öte yandan bu ikinci ana bölümün ilk hikmetinde de "dâftâr-i sâni" (Mén dâftâr-i

sāni ayttım dártká dárman) yer alır, böylece eserin genel muhtevası burada bir kez daha hatırlatılır. Bu bölümde konunun ana eksenine bağlı olmak üzere tasavvufî aşk konulu şiirler yer alır. 3. bölümde zikir konulu şiirler bir araya topladık. 4. bölüm muhtevaca tarikatin şeriatle ayrılmaz bağı-semâ ve raks-Hallâc-ı Mansur'un acıklı sonunun şeriat ve tarikat yönünden yorumu gibi konularla örgülenmiş şiirlerden oluşturulmuştur. 5. bölüm gerçek âlim/yalancı âlim, gerçek şeyh/yalancı şeyh konularında yazılmış hikmetlerin sıralanmasıyla tertip edilmiştir. Bir bölük hikmet ise, konu ve muhteva bakımından oldukça serbest ve en ayırıcı yönüyle de şahsîdir. Bunların hemen hepsiyazarında doğrudan kendisi ile ilgili, kendini sorgulayan, kendine dönük yargılamaların ve bir iç hesaplaşmanın yansımaları olan, hamd ve şükürünü, nedametini, tövbe ve istiğfarını, dünyanın vefasızlığını, ölümün kaçınılmazlığı karşısındaki tedirginliğini ve huzursuzluğunu, öte dünyada halinin ne olacağını bilememe korkusunu, ümitlerini, dua ve dileklerini dile getirdiği parçalardır. Bunların diğerlerinden ayıran önemli bir ortak özellik ise, kısa olmaları, bunun yanında yer yer heyecan ve duygu derinliği ile lirizm taşımaları, renkli teşbihlerle yer yer edebî bir renge bürünmüş olmalarıdır. Kanaatimizce, konu, eda ve ruh bakımından asıl "hikmet" sayılması ve bu ad altında toplanması gerekenler, Hudâyâd, İkânî, Kul Şemseddin (Şems, Şems-i Özkendî), Şeydâ, Muhammed, Fakîrî, Tâlibî, Kul Ubeydî v.b. 16. yüzyıl mutasavvıf şairlerinin hikmet mecmualarında yer alan, bir kısmı hece, bir kısmı ise aruz vezinleriyle yazılmış ve beyitler hâlinde düzenlenmiş şiirleriyle de tipik benzerlikleri bulunan bu tür hikmetlerdir. Nihayet, yine ortak bir özellik olmak üzere, bunların da hepsi 12'lik hece ölçüsüyle yazılmıştır. Bunlar 6. bölümde toplanmıştır. 7. bölümde 'Münacat' yer alır. 8. bölüm muhtelif konulardaki hikmetleri ihtiva eder. Farklı şairlerin mahlaslarının bulunduğu hikmetler ayrıca yayınlanmak üzere bu çalışmaya dahil edilmemiştir.

Son parça hem aruzun mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ülün veznine hem de Türkçe'nin 11'lik hece ölçüsüne uygunluk gösteren "Münâcât"tır. Kafiye düzeni bakımından bir mesnevîyi andıran bu uzun şiir, biraz dikkatle incelendiğinde görüleceği üzere, defter-i sâni içinde daha önce yazılmış olanların bir özeti, ortak değerlendirilmesi ve tavsiye nitelikli övgüsüdür. Oldukça düzgün ve veznin başarıyla uygulandığı bu parça bilinen nüshalarda en çok 60 beyit veya küsur kadarken Mısır nüshasında beyit sayısı 97'dir. Bu sayı farkı, hikmetlerin zaman içinde çeşitli sebeplere bağlı olarak değişikliklere uğramış olmasından kaynaklanır. Ele geçebilecek daha eski bir yazmada beyit sayısının biraz daha fazla olabileceği ihtimal içindedir; ama şimdilik önemli olan nokta, bu sayının Mısır nüshasının eskiliğini desteklemesidir.

Münacat'ın 97 beyti içindeki "Bu âlâmda méniñ tört dáftárim bar", "Érür ávválgı dáftárim şárî'át - Yana ékkinçisi rāh-ı tárîkát", "Yana üçünçisi kulzum hákîkat - Yana törtünçisi dâryā-yı ráhmát" mısraları merhum Köprülü'den bu yana kabul edilebilir bir açıklaması yapılamamış olan defter-i sâni'nin ne olduğu, neye karşılık bulunduğu konusuna tam bir açıklık getirir, bu açıklık da, defter-i sâni'nin, iç düzenini ortaya koymağa çalıştığımız ve bir kısım delillerini göstererek müstakil bir yapıda tasarlanıp düzenlendiğini ileri sürdüğümüz eserin adı

olmasıdır; nitekim 82. beyitte "bu defterim" denilerek bir kitaba, tasavvuf konulu bir müstakil esere gönderme yapılır.

Yaptığımız karşılaştırma neticesinde, 49 hikmet ihtiva eden Mısır nüshasındaki 13 hikmetin bilinen yazma ve basma eserlerde bulunmadığını tespit ettik. Bunun Yesevîlik araştırmaları için önemli katkı sağlayacağı şüphesizdir. Ayrıca, nüsha tam ve eksiksiz olduğundan diğer eksik nüshaları tamamlayıcı özelliğe de sahiptir; hatta bazen, diğer bütün nüshalar tarafından paylaşılan ortak manzumeler Mısır nüshasında -ya ilâve dörtlükler, ya da daha değişik ifadeler kullanılarak- zenginleştirilir.

Netice olarak, Mısır nüshasının neşri, Yesevî ve Yesevîlik çalışmalarında hiç kuşkusuz çok mühim bir dönüm noktası olarak görülmelidir.

Mısır nüshasının ihtiva ettiği hikmetler üzerinde yaptığımız muhteva tahliline dayanan çalışmaların daha ayrıntılı sonuçları ile mevcut hikmetlerin dil yapıları üzerindeki değerlendirmeler bu yayımdan sonra yapmayı tasarladığımız ikinci çalışmada ortaya konacaktır.

Uzun yıllar sonra mevcutlardan daha eski tarihli bir nüshanın bulunmuş olması, daha da eskilerinin bulunabileceği umidini doğurmakla beraber, böylesine tesirli bir 'tasavvuf "ulu" sunun -bilhassa ününün yayılmış olduğu geniş coğrafyada- yaşamış olduğu yüzyıla yakın tarihli bir hikmetinin veya hikmetler mecmuasının hâlâ bulunamamış olması, üzerinde düşünülmesi gereken bir husustur.

Mısır nüshası 1a'dan başlayıp 117b'de sona eren ve eksik yaprak ihtiva etmeyen bir yazmadır. 1a ve sonradan tashihe uğramış birkaçı haricindeki sayfalar 11 satırdan oluşur. Nispeten kolay okunabilir ve Orta Asya'da sıkça rastlanıp şikeste özellikleri taşıyan ta'lîk (şikeste-ta'lîk) hattıyla yazılmıştır. Diğer birçok yazmanın aksine Mısır nüshasında bulunan hikmetler çok büyük bir oranda müteselsil ve tamdır. Her hikmetten önce başlık mahiyetinde kırmızı mürekkep (sürh) ile hikmet-i hazret-i sultân hoca ahmed yesevî ibaresi bulunmaktadır. Metin birkaç yerde kullanılan şedde dışında harekesizdir ve yazmada sayfa karışıklığını önleyen reddâde sistemi kullanılmıştır. Birkaç yerde hâşiyeye yazılmış satır ilavesi veya tashihe tesadüf edilmektedir. 1a'nın başındaki mührün her iki yanında da vakfu'llāh(?) [d. vakfen lillāh] bi-mekketi mu'azzama şeklinde bir ibare vardır. Mısır nüshası, belirli bir tertibe sahip diğer hikmet mecmualarında da olduğu gibi, besmele ile başlayan en maruf hikmetle başlayıp münâcât ile sona erer. 117a'daki istinsah kaydından nüshanın yazıcısının Mirzâ 'Abdu'l-kâdir-i Hokandî, nüshayı yazdıran kişinin ise Molla Seyyid Ahûn olduğu anlaşılır. Hemen sonra gelen dörtlüğün son mısraındaki tetimme kaydında [be] rûz-ı şenbe tamâm ibaresiyle düşürülen tarih, ebced hesabıyla H.1061/M. 1650 yılını verir.

rı=200+vav=6+ze=7+ye=10+şın=300+nun=50+be=2+-he=5+te=400+mim=40+elif=1+mim=40= H. 1061= M. 1650.

Adı geçen kişilerin tarihî kimlikleri belirlendiğinde nüsha için verilen tarih bir kez daha tanıklanacaktır. Yazı stili ve sondaki bu Farsça tetimme dörtlüğü yazmanın Türkistan'da istinsah edildikten sonra Mısır'a götürüldüğünü akla getirir. vakfu'llâh(?) [d. vakfen lillâh] bi-mekketi mu'azzama kaydı da yazmanın Mekke yoluyla Mısır'a geçtiğine işaret eder.

Karşılaştırmamız sonucunda 49 'hikmet' ihtiva eden Mısır nüshasındaki 13 'hikmet' diğer mecmualarda bulunmamaktadır. Bunların üçü başka şairlerin ürünü olabilir. Ortalama olarak 'hikmet'lerin sayısını 180 olarak kabul edersek, 10 veya 13 yeni 'hikmet'in ilâvesi önemli bir katkı sayılmalıdır. Bu yeni şiirlerden bazıları oldukça dikkat çekicidir.

Mısır nüshasındaki hikmetlerin dili diğer nüshaların diliyle oldukça benzerlik gösterir. Buna göre, kendi lengüistik karşılaştırmamız sonucunda Dîvân-ı Hikmet'in elimizdeki nüshası diğer yazmaları dil bakımından belli bir zemine oturtmak bakımından tek başına yeterli olmasa da onun bazı özellikleri onu daha artta olarak değerlendirmek imkânı sunar.

Sonuç olarak, Mısır nüshası daha önceki neşirlerin problemleri birçok yerini onarmayı daha yeni okumalarla mümkün kılacak alternatif malzemeyi ihtiva etmektedir. Yesevî ve tarikatı üzerine çalışmalarını yoğunlaştırmış bilim insanlarına birçok yeni ve doğru okuma ve yorum imkânlarını sunmaktadır.

Bu öncü yayımda, eserin lengüistik yönlerini ortaya koymadan Yesevî ve tarikatının ıstılâhâtını, bugüne kadar malesef, motamot çevirinin sunduğu kolaycılığa sığınmak yüzünden başırlanamamış olan 'hikmet'lerin mümkün olduğunca doğru çevirilerini ortaya koyma meselesinin yanında, ilk kertede Yeseviyye tarikatının kültürel ve sosyal malzemesi ile büyük sufi geleneğin entelektüel dünyasının yansımalarını gözler önüne sermek hedeflenmiştir.

Divan-ı Hikmet'in önceki basımlarında ne gibi eksiklikler vardı? Sizin çalışmanız bu anlamda nasıl bir boşluğu dolduruyor?

Bugüne kadar yürünmüş olan yollardaki leksik, gramatik ve filolojik problemler hikmet metinlerini tam olarak anlamak ve yaklaşık olarak açıklamak için engeller oluşturmuş gibi gözükür. Klâsik kültür ile çağımız arasındaki devasa

boşluk, metin neşredenleri yorum konusunda çoğu kez sıkıntıya düşürmüş hatta pek çok kez onların yolunu kaybettirmiştir.

Yesevî ve Yesevîlik, hikmetlerin dili ve muhtevasıyla ilgili hemen hemen hiçbir problemin ilmî olarak ele alınmamış olması karşısında çözüm bekleyen mühim meselelerin ciddî, ilmî kriterlerle tetkik edilmesi bir zaruret hâline gelmiştir.

Bu kitap, istinsah tarihi ile müstensihi belli; eksiksiz, tutarlı ve şimdiye kadar bilinen en eski tarihli (H.1061/M.1650) bir Hikmetler Mecmuasının filolojik neşridir.

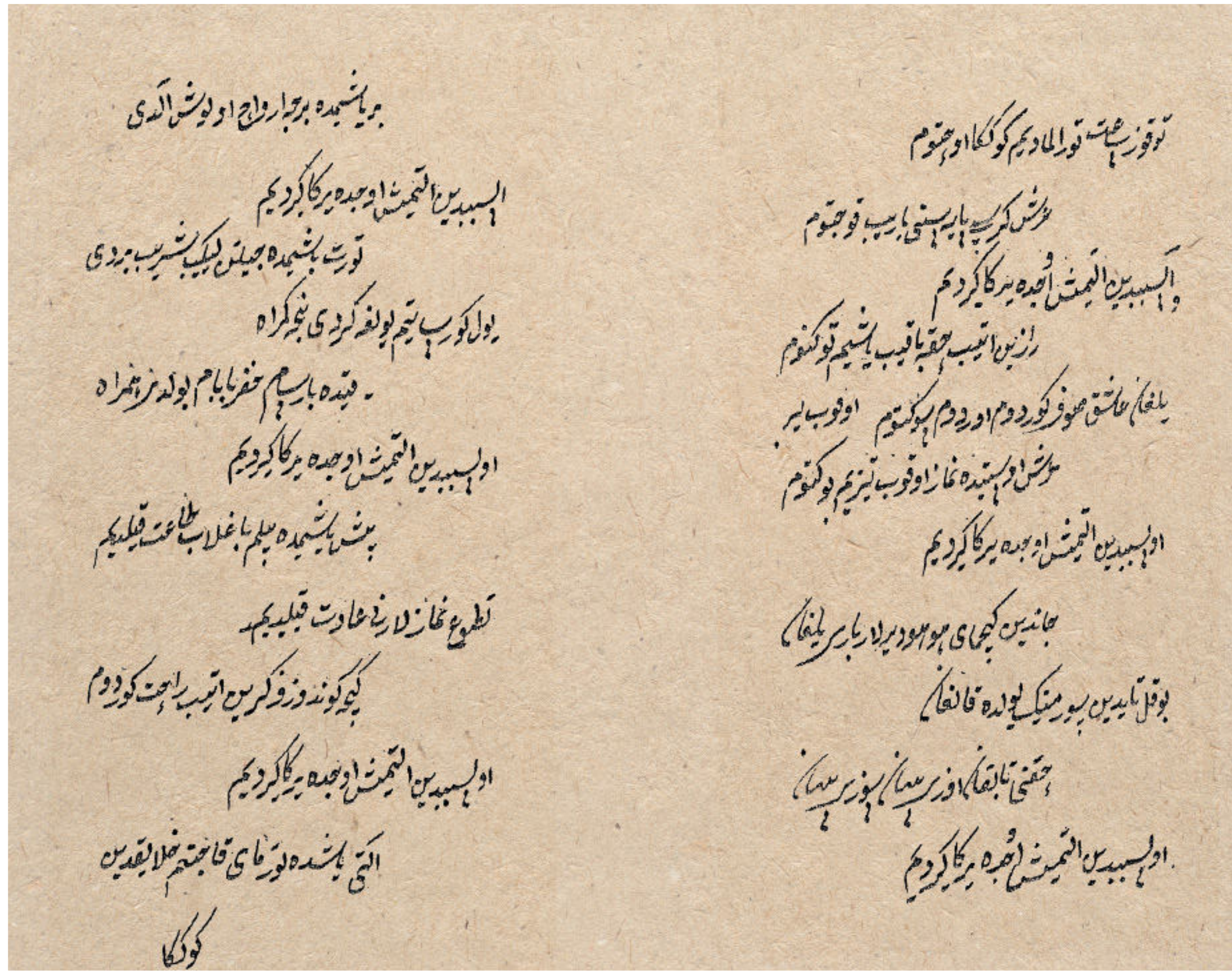
Orta Asya derviş nazmı, bu coğrafyada İslâm'ın yayılması ve sahih akidelerinin tahrip olmadan korunmasında mühim rol oynamıştır. İşte bu yüzden, söz konusu edebiyata ait materyal bu topraklarda İslâm'ın doğuşu ve gelişmesi ile bir İslâmî kültürün meydana gelmesi ve inkişafı araştırmaları için olmazsa olmaz kaynaklardandır. Ahmed Yesevî takipçilerince manzum menkıbeler, hikmetler ve daha başka

dinî parçaların bir araya getirilmesinden oluşturulan Dîvân-ı Hikmetler, halk edebiyatının en erken ve en kıymetli temsilcilerindendir. Dîvân-ı Hikmetler, yüzyıllar boyunca Orta Asya'nın daha çok okuma yazma bilmeyen Türk ahalisine Kur'an ve Sünnet öğretileri ile İslâm mistisizminin belli başlı kavramlarını aktaran temel malzemeyi barındırır.

Yine tekrar etmiş gibi olacağımama, özellikle Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin dağılmasının ardından

Yesevî ve Yesevîlik üzerine büyük bir ilgi uyanmış son çeyrek asırda birçok kongre, sempozyum anma vb. gibi faaliyetler ve yayımlar yapılmıştır. Hâl böyle olmasına rağmen bu konuda birinci dereceli kaynak olarak ortada duran hikmetlerin tahlilî bir değerlendirmesiyle tenkitli bir ilmî neşri bugüne kadar yapılamamış, başkaca söylenecek olursa hikmetler dinî, tarihî ve edebî belgeler toplamı olarak önemi açıkça ortadayken şimdiye kadar hak ettiği ölçüde incelenememiştir.

Bunun birçok sebebi arasında özellikle üç tanesi oldukça önemlidir: İlki hikmetlerin gerçekten Ahmed Yesevî tarafından mı, yoksa tarikatının mensupları tarafından mı yazılmış olduğunu tayin etmenin güçlüğü. (Hikmetlerin dilinin Karahanlı dönemi dil özelliklerini yansıtmaması bir yana elde türlü türlü mahlaslarla kaleme alınmış hikmetler mevcuttur). İkincisi, hikmetlerin hedeflediği didaktik gayelerin tasnif edilmesindeki güçlük. (Eldeki dîvânlar mürettep değildir. İçlerindeki hikmetler konuları bakımından serpiştirilmiş hâldedir). Üçüncüsü, Yesevî hikmetlerinin türlerini tayin etmekteki güçlük. (Hikmetler muhteva-

ca dinî-tasavvufî, şekilce millî-folkloriktir).

Edebiyat çevrelerinde genişçe tartışılan bu mütalâalar Dîvân-ı Hikmetler'in değerlendirilmesi ve ilmî neşrinin yapılmasında yeni çıkış noktalarına işaret etmektedir. Bunların yanında başka tuzaklarla döşeli yollar da mevcuttur. Öncelikle, hikmetleri açıklayabilmek ve popüler seviyede, sufî tarzlı şiirleri edebî ve estetik değerlerine yaklaştırabilmek vazifesini yüklenmek iddialı bir iştir. Gerçekten de tarihî Orta Asya Türk-İslâm edebiyatı ile radikal bir kültür reformu geçirdikten sonra İslâm kültürüne uzun müddet pek az yer verilmiş Türkiye Cumhuriyeti lâik edebiyatı arasında köprü kurmaya çalışmak kolay değildir; yani modern bir edebî çevrede eğitim almış ve büyümüş, sosyo-politik propagandaya dayanan ilerici bir edebiyatla beslenmiş Türkiyeli okuyucuya Orta Asya sufî edebiyatına ait bu malzemeyi anlatmak ve benimsetmek hiç de kolay değildir. Araştırmacıların karşısında belli sınırlılıklar vardır.

İster ilmiye sınıfı temelinde olsun, ister halk sınıfı temelinde olsun klâsik Orta Asya nazmı, çok zengin bir geleneğe kökten bağlıydı ve ilhamını İslâmî bilgiden alırdı. Üsluba ait karmaşık teamüller sadece kelime hazinesinin fonemik, morfolojik ve semantik boyutlarını kuşatmaz, aynı zamanda Arap yazı sisteminin değişik görünüşlerini de ihtiva ederdi. Didaktik şiir de olsa şairin vermek istediği mesaj çoğu kez değişken mecazlarla kodlanırdı.

Bu yüzden de bir şiirin mutlak edebî değeri ancak vücuda getirildiği dille aksettirilebilir. Aynı dil gurubuna ait olsa da, onu başka bir dile, farklı bir leksiko-semantik sisteme Arap dilinin dışındaki bir imlâ usulüne sahip bir dile aktarırken araştırmacı kaçınılmaz olarak şairin orijinal özelliklerini tahrip eder.

Bütün bunların yanında, araştırmacı çevirinin hitap ettiği okuyucu kitlesinin nitelikleriyle de sınırlıdır. Klâsik dil malzemesini, onun kendine has değerlerini beğeniyile karşılayabilecek derecede anlamak için okuyucunun, en azından bugün yüksek tahsil peşindeki ortalama Türk halkının amaçlarıyla doğrudan alâkası olmayan özel bir eğitim almış olması gerekir. Böyle olunca da, genel okuyucu aslında klâsik edebiyat eserlerinin muhtevasının farkına varmada, onları okuyup haz almada yetersiz ve hazırlıksız, hatta çoğu kez de ilgisizdir. Diğer yandan, -sayıları pek az kalmışsa da- klâsik edebiyat kültürü tahsil etmiş ve klâsik şiire ilgi duyan kimseler, onları çevirilerinden ziyade kendi orijinal dillerinde okumayı tercih edecektir.

Gelgelelim, yukarıda da belirttiğim üzere şairane ilhamları, asil köklerinden alan ve adını ihtişamlı şekilde Türk ve Türkçe tarihine altın harflerle yazdıran Dîvân-ı Hikmetler'in şiirlerini anlayıp yorumlayarak günümüz okuyucusunun beğenisine sunmak oldukça ciddi ve gerçekten üstesinden gelinmesi zor bir iştir. Öte yandan, Ahmed Yesevî hikmetlerinin yorumunu ihtiva eden bir eser üzerine birtakım yeni teklif ve değerlendirmelerde bulunmak ise -geniş bir dil, tarih, edebiyat, din, kültür bilgisi ile filolojik vukuf gerektirdiğinden- bir o kadar ciddi ve zor bir görevdir.

İşte bu yüzden de bugüne kadar yapılmış olan yayınlarda yukarıda sıralanan hassasiyetler gösterilememiştir. Benim yapmak istediğim ise, çeviride kaybolmuş ve aslının yer-

ine konması mümkün olmayan değerlerden bazılarının -adeta yangından kurtarılması elzem olan malzemelere benzer olarak- neslimizden gitgide uzaklaşmakta olan mücevherler değerindeki şaheserler olduklarından, onların ardından derin bir tahassür ve hayıflanmayla karışık bir bakıştan ve hikmetlerin filolojik neşir metotları ile yeniden yayımlanması zarureti dair bir dikkat çekişten ibarettir; çünkü bugüne kadar yürünmüş olan yollardaki leksik, gramatikal ve filolojik problemler hikmet metinlerini tam olarak anlamak ve yaklaşık olarak açıklamak için engeller oluşturmuş gibi gözükür. Klâsik kültür ile çağımız arasındaki devasa boşluk, metin neşredenleri yorum konusunda çoğu kez sıkıntıya düşürmüş hatta kimi kimi onların yolunu kaybettirmiştir. Bunlara ait hazin örnekler kitabın "Giriş" kısmında ele alınmıştır. Konunun daha iyi anlaşılması için burada bir örnek vermekle yetineyim. (Bu örnek "Dîvân-ı Hikmet -UNESCO 2016 Hoca Ahmed Yesevî Anısına- Hoca Ahmed Yesevî, Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi, Yayın No.29, 496s., Ankara, 2016." künyeli yayının 274. sayfasında bulunmaktadır)

Nasıl okunduğu belli olmayan -çünkü Arap harfli metinler seslendirilmemiştir- ancak yanlış okunduğu, okuyucuya anlama imkânı vermeyen Elest şarabını kime verse o sâkî / Devamlı içip saklar ölümsüz bâkî şeklindeki çeviriden ayan beyan belli olan dörtlüğün ilk iki mısraını değerlendirelim.

Bir şartlı birleşik cümle yapısındaki önermenin, gerçekleşmesi şarta bağlanmış sonucunda; yani ana cümlede "kimin devamlı neyi içeceği", "kimin kimi/neyi saklayacağı", "kimin ölümsüz bakî olacağı" belli değildir. Ancak çeviriden hareketle okumayla ilgili kesin olarak anlaşılan bir takım ipuçları vardır; bunlar da Arap harfli metinde "elif-sin-rı-elif-rı" harfleriyle imlâ edilen ve Doğu Türkçesi'nde "koru-, kolla-" anlamak anlamına gelen asra- fiili ile "mim-dal-elif-mim" harfleriyle imlâ edilen ve "devamlı" anlamına geldiği düşünülen müdâm zarfının var olduğunun kabulü ve ikinci mısraın başında "be-lam-elif" harfleriyle yazılmış kelimenin inkârı.

Elest bezminde Yaradan'ın ulûhiyetini Belâ "Evet" diyerek kabul ve tasdik edenler mü'min sıfatını alarak iman sarhoşu olmuşlardır. müdâm burada 'devamlı' anlamına gelen bir zarf değil mey-i müdâm terkibinden kısaltılmış, eski edebiyatta 'gün boyu içkisi' anlamına gelen bir isimdir. Buna göre, ikinci mısradaki asrar 'korur' -> üsrür 'sarhoş olur' şeklinde okunmalıdır. (Söz konusu fiil tabanının ve türevlerinin tarihî ve modern Türk diyalektlerinde pek çok görünüşü vardır. Burada bunları sıralamamız gereksizdir). Zaten, mısralardaki belli bir çağrışım alanında bulunan hamr, sâkî, müdâm, iç- gibi kelimelerin arasında asra- eğreti durur. mengü bâkî aynı anlama gelen biri Türkçe biri de Arapça üyeli ve 'sonsuz kadar, daimî' demek olan bir hendiadyoindir. (Hâliyle, müdâm da gün boyu içkisi yerine, ömür boyu -Özbekçe umrbâd- içkisi hâline gelir). Bu durumda, ikinci mısra: Belâ müdâm içip üsrür mengü bâkî olarak okunup " 'Evet' şarabını içer ve sonsuz kadar sarhoş kalır" şeklinde anlaşılmalıdır. müdâm kelimesinin âdeta sihirbazca edebî sanatlardan biri olan sihr-i helal'li kullanımına dikkat çekmek isteriz; yani: Belâ müdâm -müdâm- içip üsrür mengü bâkî, " 'Evet' şarabını -sürekli- içip (iman getirip) sonsuz kadar sarhoş kalır (iman üzere kalır)". Ayrıca, sâkî'den kasıt da 'Yüce Yaradan' olduğundan çeviride kelime büyük harfle

yazılmalıydı. Dörtlüğün son mısraında geçen yakılır ifadesinin yıkılarak (!) karşılığı verilerek yapılan çevirisi ise -maâlesef yayımın içinde bolca başka örnekleriyle karşı karşıya geldiğimiz biçimde- anlaşılır gibi değildir.

Sorunuzla ilgi olmak üzere son olarak şunları söyleyeyim. Bu neşir aşağıdaki noktalar bakımından bugüne kadarki neşirlerden ayrılır:

- Doğu Türkçesine ait bir metnin nasıl seslendirileceği meselesi ilk defa sorgulanmış ve getirilen öneriler hikmetler üzerinde uygulanmıştır. Aynı şekilde Arapça ve Farsça kelimelerin Anadolu değil, Türkistan telaffuzu büyük ölçüde esas alınmıştır.

- Eserde yer alan 13 yeni hikmetin Yesevî araştırmalarına önemli katkısı olacaktır.

- Yazmanın bir gün kaybolma tehlikesi, tıpkıbasımın verilmesiyle ortadan kalkmıştır. Üstelik tıpkıbasımın verilmesi diğer araştırmacıların faydalanması yanında araştırmacının doğru okuyup okumadığını kontrole imkân sağlamaktadır.

Divan-ı Hikmet'in Mısır Nüshası'nın varlığını bildiren Türkolog Dr. Şawki Hassan Abdo ile iletişiminiz nasıl gerçekleşti? Bu nüshanın önemi ve size ulaşma hikayesi nedir?

Şawki Hassan Abdo hâlihazırda Mısır-Kahire Üniversitesinde Türkolog olarak görev yapmaktadır. Kendisi 10 yıldan fazla İstanbul'da kalarak İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde doktora eğitimini tamamlamış ve akabinde ülkesine geri dönmüştür. Doktora danışmanı yaşayan en büyük Türkologlardan sayılan beybabam Prof. Dr. Mertol Tulum'dur. Zikredilen süre zarfında ben de şahsını yakından tanıma fırsatına erişmiştim. Hatta ülkesine dönerken yalnız değil, buradan bir Türk gelinle birlikte dönmüştü. Saygıdeğer eşinin dönürlüğünü aynı zamanda onun da hocası olan Mertol Tulum yerine getirmişti. Mısır'a geri gidişinden yıllar sonra Kahire'de bir mahalle kütüphanesinde söz konusu yazmanın varlığından bahsetmişti. O zamanlar iletişim vasıtaları bugünkü gibi olmadığından Mısır'a gitmekte olan bir arkadaşımın rica edip yazmanın fotokopilerini getirtmiştim. İyi ki de getirtmişim çünkü o yazmanın âkıbeti bugün için belirli değil ama şükür ki faksimile yoluyla 2000 adet çoğaltılmış oldu. Şimdilik en eski tarihli ve müstensihi belli Divan-ı Hikmet elimizde. Kendisine Türk milleti adına minnettarız.

Eskişehir Teknik Üniversitesi'ne teşekkürlerimi hürmet ile arz ederim.

14. yüzyılda Timur tarafından inşa ettirilen
Hoca Ahmet Yesevi Türbesi
Kazakistan - Türkistan

“Cemre ilkokul aşkımdı”

Röportaj: Sila Yılmaz, Şeyda Aslan
Fotoğraflar: M.Halit İlbay

Havalar ısınıyor, soğuk kış günlerini geride bırakıyoruz. Baharın gelişinin müjdecisi cemre, Şubat sonunda havaya düştü. Birer hafta arayla da önce suya sonra toprağa düşerek ısınmalarını sağladı.

Eski bir inanış olan, Türk Altay mitolojilerinde yer alan cemrenin kelime anlamı, kor. Eskiden insanlar baharın gelişini yıldızlardan anlar, akşam vakti doğudan yükselen kor gibi yıldızları bahar müjdecisi olarak görürlermiş.

Biz de halk arasında sıkça kullanılan ‘cemre düştü’ teriminin anlamını öğrencilerimize soralım istedik. Çok da eğlenceli yanıtlar aldık.

Berfin Ateş Sungur: Gökte olan bir olay. Yere düşüyor, havaya düşüyor, sıcaklıklar değişiyor diye biliyorum. Birde kız ismi var.

Emre Evran: C'yi çıkarınca Emre demek ama Eskişehir'e gelince öğrendim havaya düşen bir şey. Hava ısınıyor diye biliyorum düşünce.

Uğur Öztürk: Cemre toprağa düştü diye bir muhabbet var. Yazın başlangıcını haber veren bir ışık diye biliyorum.

Hacer Deniz: Havaya toprağa düşen bir şey.

Simge Oğuz: İlk baharın geldiğini haber veren bir şey. Hava ısınıyor.

Umut Kaya: Mevsimlere ilgili bir şey hani Cemre düştü filan diyorlar ya işte havanın ısındığının habercisi oluyor. Soğuktan sığağa.

İlayda Ersoy: Cemre havanın sıcaktan soğuğa geçerken, insanların düştü dedikleri bir olay diye biliyorum.

Tunç Ay Bilim: Havalanın ısınması, cemre düşünce soğuklar bitiyor. Havaya, toprağa ve suya düşüyor sanırım. Bu kadar bilgim.

Ömer İbrahimoğlu: Baharın geldiğini gösteren doğa olayı.

Ali Ay: Havalanın ısınmasının habercisi. Bu kadar biliyorum bir de toprağa ve suya düşüyormuş.

Talip Garan: Benim ilkokul aşkımdı Cemre. İlk kalbime düştü, ama bıraktı beni. Bir de az önce araştırdım, Nisan aylarında gerçekleşen bir olaymış. Havalar ısınıyormuş. Hava değişimi diyebilirim.

Siz çekin, yazın

BİZ YAYIMLAYALIM

Aranızda iyi yazarlar olduğunu ve iyi fotoğraf çekenler biliyoruz!
Sadece biz değil, herkes bilsin istiyoruz.

Öykülerinizin, şiirlerinizin, denemelerinizin ve fotoğraflarınızın EstüAktif'te yayımlanmasını
istiyorsanız bize gönderin. EstüAktif'e üniversitemizin web sitesinde yer alan
Estü Medya sayfasından ulaşabilirsiniz.

estuaktif@eskisehir.edu.tr
estuaktif@gmail.com

Yeşim ÜNGÖR

ESTÜ
Kurumsal İletişim Birimi

Serde cevabı bulanık sorular
Kendi halinde bir serzeniş
Karanlığım benim gizim
El değmemiş mabedim..

Yorgun

Yorgundur İstanbul; Balat'taki eski evleriyle, yıkanmış kaldırım taşlarıyla, kederli surlarıyla, asırlık çınarağaçlarının gövdesinde biriken anılarla, vapur düdüklarine sığınmış eski zaman sesleriyle, gecenin karanlığında fabrikadan çıkıp evine dönen işçisi ile...

Gürültülüdür İstanbul. O kadar gürültülüdür ki, duyulmaz birçok insanın çığlığı. Bu uğultu, renkleri ve sesleri bir değirmen gibi öğütür. Bazen ise bir aşkın çığlığıdır duyulmayan. Boğaz'ı süsleyen yapayalnız Kız Kulesi'nin, her şeye tepeden bakan kibirli Galata'ya her yeni gün özlemle bakıp da duyuramadığı çığlıklar gibi. Tek şahididir duyulmayan bu çığlıkların martılar. Galata'nın terasına konup, duyulmayı işittikten sonra süzülür özgürce göklere.

Özgür bir nefestir İstanbul. Martısıyla, sokak sanatçılarıyla, renkli insanlarıyla. Doğrusu bir ressamın şevkiyle çizdiği göz alıcı bir tablodur İstanbul. İki yakayı birleştiren Boğaz, onun altında pırıl pırıl parlayan bir deniz, üstüne masmavi bir gökyüzü, kıyılarında camiler, tepelerinde kuleler, bir hayli insan, çokça kedi, bir kaç köpek... Hepsi farkında olmadan eşsiz güzellikteki bu tabloya renk olur.

Ya da kulakların pasını silen bir müziktir İstanbul. Milyonlarca noktanın her gün kusursuz bir melodi ile bütünleşip kaynaştığı o eşsiz müzik ziyafeti. Bazen çocukluğumuzla buluşturan büyülü bir masaldır İstanbul. İp atlayan, mahallede saklambaç oynayan, eve akşam

ezanından sonra dönmenin verdiği korkusu yüzlere sinmiş çocuğumuzun masalı.

Bazen biraz da yalnızlıktır İstanbul. Geceleyin ara sokaklar hüzün biriktirir içimizde, bir gölgeye eşlik edip huzursuz bir keder avcısı gibi düşürür caddelere. Parklar geceleri yalnızların sığınağıdır. Bir sokak kedisi ile konuşurken bulursun kendini çoğu zaman.

Biraz da hüzündür İstanbul. Belki yağmurlu ve kasvetli bir gün, belki ruhumuza o kalın sis perdesini indiren kederli bir sabah. Bazen çok hırçındır bazen çok ılımlı. Kimi zaman dalgalarını sert rüzgarlarla kıyılarına çarpıp anlatmaya çalışır öfkesini. Bazen dayanamaz usul usul bir yağmurla döker içinin pasını. Sert fırtınalardan sonra açan bir güneş, bir gökkuşağıdır çoğu zaman. Her şeye, tüm bu hissettiklerine rağmen kapısına gelen herkesi gülen yüzle ağırlayan, kıymetini bilmeyen sakinlerine anlayış gösteren bir merhamet ülkesidir İstanbul.

Uzak bir yol hikayesidir İstanbul. Yaprakların arasından dökülen güneş kırıntılarına bakar gibi göz alıcı bir hayalin peşinde sürükler ruhumuzu.

Son olarak bir umuttur İstanbul. Rengarenk bir badem ağacının içimizde doğurduğu, hayata tutunmamızı sağlayan koskoca bir umut.

Büşra Çelik

Radyo ve Televizyon Teknolojisi Bölümü 1. Sınıf

eskiden İstanbul

Galata Kulesi'nden Tophane (1870)

Galata Rıhtımı (1900)

Galata Rıhtımı (1910)

Şirket-i Hayriyye'nin Seyyar Vapuru (1900)

Kadıköy İskelesi (1900)

Tophane (1880)

Nusretiye Camii ve Tophane (1875)

ESKİ Şehir

Eskişehir coğrafi konumu dolayısıyla tarihin her döneminde hep yolların kavşağında yer almıştır. 1890'lara gelindiğinde Berlin – Bağdat Demiryolunun bir ucu Eskişehir'e dek ulaşmıştı. 18 Haziran 1892 tarihinde Eskişehir'de ilk tren düdüğü duyuldu ve demiryolları o zamandan sonra da Eskişehir ve Eskişehirliilerin yaşamından hiç çıkmadı. Aynı yılın sonlarında da Eskişehir Tren İstasyonu hizmete girdi. O dönem Alman mimarisinin tipik bir örneğiydi bu istasyon binası. 20 Yüzyılın ilk çeyreği. Faytonlar trenden incek yolcularını bekliyor.

Akar, Akar Deresi veya Akarbaşı. Yüzyıllar boyunca Eskişehir'in nirengi noktalarından biri olmuştur. Akar Deresi Matrakçı Nasuh'un 1546 yılında çizdiği Eskişehir Minyatüründe de görünür. O minyatürde üzerindeki değirmenler de görünür.

Akar Deresi, Odunpazarı semtinin hemen altında, Akarbaşı Camiinin alt kısmından geçirdi. O noktaya gelene kadar da bugünkü Atatürk Bulvarı'nın olduğu yerlerdeki tarlaları sulardı. Camiinin yan tarafında bulunan değirmeni döndürür, Odunpazarı semti başta olmak üzere Eskişehir'in un ihtiyacının karşılanmasına da katkı sağlardı.

Zaman içinde Akar Deresi'nin önce üzeri kapatıldı. Daha sonra Dere tümüyle kapatıldı. Geriye, 1930'lu yıllara tarihlendirebileceğimiz ahşap köprüsü, ördek ve kazlarıyla bu fotoğraf kaldı.

Hamamyolu Caddesi veya diğer adıyla Yunak Caddesi...Akarbaşı semtinden gelen ve şu an Odunpazarı'nda Alaadin Camii karşısında yapılmış olan SGK binasının arka kısmından geçen dere, Yediler semtinden Hamamyolu Caddesi'ne girer ve Hamamyolu'nu boydan boya kat ederdi. Derenin üzerinde önceleri ahşap köprüler vardı. Daha sonraları tipik beton köprüler yapıldı. Hamamyolu Caddesi boyunca derenin iki yanında Çarşamba ve cumartesi günleri Pazar kurulur ve neredeyse tüm Eskişehir Pazar alışverişini burada yapardı.

Muhtemelen 1930'ların başları, çünkü Çarşı Camiinin yapılış yılı 1929. Fotoğraf çekimi Çarşı Camii minaresinden yapılmış. Eski binaların bir kısmı hala ayakta. Binaların arkasında görülen bomboş arazilerde günümüzde Deliklitaş ve Kurtuluş Mahalleleri bulunmakta.

1800'lü yıllarda birçok Batılı ülke Osmanlı İmparatorluğu topraklarında yabancı dil ile eğitim yapan okullar açtılar. Bunların bir kısmı Katolik ve Protestan misyonerlerin açtıkları okullardı. Hedeflerinde ise başta gayrimüslimler öğrenciler bulunmaktaydı. Fransız Sainte-Croix rahipleri Eskişehir'de Fransızca eğitim veren bir kolej açtılar. Bu kolejde Eskişehir'de yaşayan gayrimüslimlerin çocuklarıyla birlikte, Berlin-Bağdat Demiryolu inşasında çalışan yabancı teknik personelin çocukları da devam ediyordu. Kolejin bir bandosu vardı. Kolejin Eskişehir'de 1891-1924 yılları arasında faaliyet gösterdiği düşünülür. Ancak 1914-1924 yılları arasında 1. Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı sırasında kesintiler yaşandığı düşünülür. Okulun 28 Mart 1919 tarihinden itibaren yeniden açıldığı bilinmektedir. Ancak Kurtuluş Savaşı sırasında eğitimin bu binada yapılıp yapılmadığı konusunda bilgi yoktur.

Okulun bulunduğu yer konusunda kesin bilgi yoktur. Ancak Eskişehir'in Yunanlılar tarafından işgali sırasında okulun üst düzey subaylar için yatakhane olarak kullanıldığı söylenir. Okul binasının Eskişehir işgalinin bittiği günlerde bombalandığı ve yakıldığı düşünülür.

Muhtemelen 1935' lerde Akarbaşı Camii minaresinden çekilmiş bir fotoğraf. Önde tipik Odunpazarı evleri. Evler 19. Yüzyıldan kalma biblolar gibi. Fotoğrafın sol üst köşesinde genç Cumhuriyet'in ilk sanayi tesislerinden biri Eskişehir Şeker Fabrikası görünmekte. Şeker Fabrikası 5 Aralık 1935 tarihinde üretime başlamış. Ortada Odunpazarı'nda bulunan Alaadin Camii, tipik minaresiyle kendini hemen belli ediyor. Cami 1238 yılında yapıldığı iddia edilir. Minaresindeki kitabe ise 1268 yılına tarihlenir. Cami 1944-1951 yılları arasında müze olarak kullanılmış. Daha sonra onarılıp tekrar ibadete açılmıştır. Cami çevresinde bugün park olan bölge o yıllarda mezarlıktı ve bu mezarlık daha sonra kaldırıldı. Sağ üst tarafta ise 1934-1935 öğretim yılında hizmete girmiş olan Eskişehir Lisesi görünüyor. Eskişehir Lisesi'nin adı 1961 yılında Atatürk Lisesi olarak değiştirilmiştir.

Basında Biz

Eskişehir'i temsil ettiler

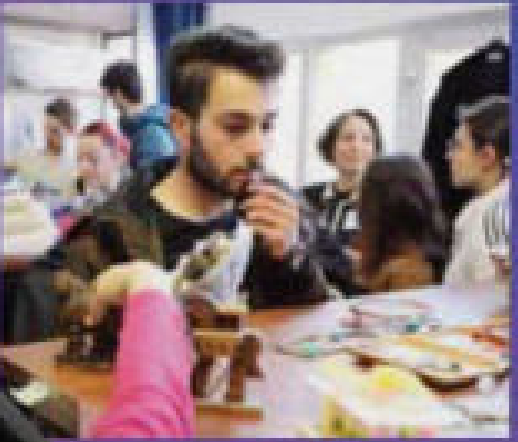
Prof. Dr.
Eftade
Gaga

ESTÜ Koşu
Grubu kurucusu
Mehmet Çiftci-
oğlu

Antalya'da düzenlenen 15. Uluslararası Runatolia maratonuna Eskişehir Teknik Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Eftade Gaga ile Kurumsal İletişim Birimi çalışanı ESTÜ Koşu Grubu kurucusu Mehmet Çiftcioglu katıldı. Prof. Dr. Eftade Gaga 10 km. kategorisinde koşarken, Çiftcioglu ise organi-

zasyonun 21 km. kategorisinde yer aldı. Maratona ilk kez geçen yıl bir arkadaşının tavsiyesi üzerine başladığını belirten Prof. Dr. Gaga, "Bu yıl 15'isi düzenlenen Runatolia 2020'de Eskişehir Teknik Üniversitesi Koşu Grubu'nun bir üyesi ve Türk Eğitim Vakfı 'Eğitimli Kızlar, Umutlu Yarınlar' kampanya

koşucusu olarak 10 km. koştum" dedi. Maratonda Türk Eğitim Vakfı 'Eğitimli Kızlar, Umutlu Yarınlar' kampanyası adına koşan Çiftcioglu ise hem ESTÜ Koşu Grubu kurucusu olarak hem de Eskişehir Teknik Üniversitesi mensubu olarak maratonda yer almaktan mutluluk duyduğunu belirtti.

ESTÜ'DE GENÇ PAZAR

Daha önce kullanılmamış veya az kullanılmış ikinci el eşyaların değerlendirilmesi amacıyla İki Eylül Kampüsü Mühendislik Fakültesi Endüstri Mühendisliği Bölümü'nde oluşturulan "ESTÜ Genç Pazar"ın açılışı, gerçekleşti.

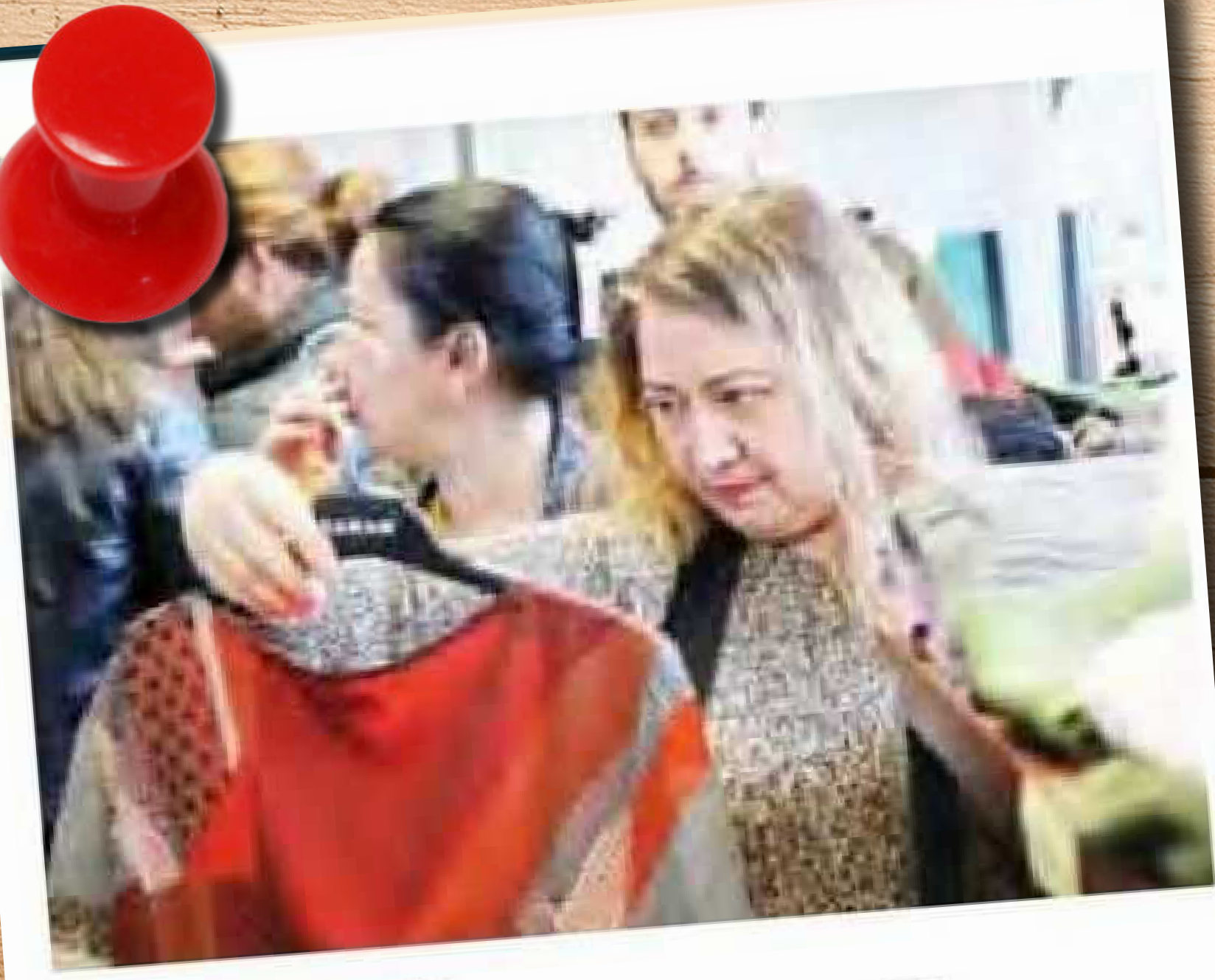
HABER MERKEZİ

Açılışa Eskişehir Teknik Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Tuncay Doğeroğlu ve Yardımcısı Prof. Dr. Mustafa Şenel'in yanı sıra Üniversite üst yönetimi, akademik ve idari çalışanlar ile öğrenciler katıldı. Açılış törenine Eskişehir Teknik Üniversitesi mensupları yoğun ilgi gösterdi. Açılışa söz alan ESTÜ Genç Pazar kurucularından Mühendislik Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Nezihe Ayas, on sekiz yıllık geçmişi olan Genç Pazar'ın bundan böyle Eskişehir Teknik Üniversitesi'nde devam

edeceğini belirtti. Prof. Dr. Ayas konuya ilişkin olarak şunları söyledi: "ESTÜ Genç Pazar sayesinde az kullanılmış veya hiç kullanılmamış ikinci el eşyaların satışını gerçekleştirerek elde edilen geliri öğrencilerimize burs olarak aktaracağız. Bu sayede hem eşyaların yeniden değerlendirilmesini sağlamış hem de bu satıştan elde edilen gelire bir öğrencinin hayatına dokunmuş olacağız" Genç Pazar projesinin Eskişehir Teknik Üniversitesi'ne kazandırılmış önemli bir değer olduğunu belirten Rektör Prof. Dr. Doğeroğlu, "ESTÜ Genç Pazar Projesi'nin hayata geçirilmesi için

özverili bir çalışma yapıldığını görüyorum. Faaliyetine çok önceden başlayan bu önemli projenin Üniversitemiz bünyesinde devam edecek olması çok kıymetli. Özellikle buradan elde edilecek gelirlerin öğrencilere burs fonu sağlayacak olması bu projenin önemini daha da artırıyor. Projede emeği geçen herkese teşekkür ediyorum" dedi. ESTÜ Genç Pazar her ayın son Cuma günü, 09:30 ve 16:30 saatleri arasında İki Eylül Kampüsü Mühendislik Fakültesi Endüstri Mühendisliği Bölümü giriş katındaki (otopark girişi) yerinde hizmet verecek.

ESTÜ GENÇ PAZAR AÇILDI

»Eskişehir Teknik Üniversitesi'nde daha önce kullanılmamış veya az kullanılmış ikinci el eşyaların değerlendirilmesi amacıyla genç Pazar açıldı. >>

ESTÜ Koşu Grubu kurucusu
Mehmet Çiftcioğlu

Prof. Dr. Eftade Gaga

Antalya'da ter döktüler

Antalya'da düzenlenen 15. Uluslararası Runatolia maratonuna Eskişehir Teknik Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Eftade Gaga ile Kurumsal İletişim Birimi çalışanı, ESTÜ Koşu Grubu kurucusu Mehmet Çiftcioğlu katıldı. Prof. Dr. Eftade Gaga 10 km. kategorisinde koşarken, Çiftcioğlu ise organizasyonun 21 km. kategorisinde yer aldı. Maratona ilk kez geçen yıl bir arkadaşının tavsiyesi üzerine başladığını belirten Prof. Dr. Gaga, "Bu yıl 15.'si

düzenlenen Runatolia 2020'de Eskişehir Teknik Üniversitesi Koşu Grubu'nun bir üyesi ve Türk Eğitim Vakfı "Eğitimli Kızlar, Umutlu Yarınlar" kampanya koşucusu olarak 10 km. koştum" dedi. Maratonda Türk Eğitim Vakfı "Eğitimli Kızlar, Umutlu Yarınlar" kampanyası adına koşan Çiftcioğlu ise hem ESTÜ Koşu Grubu kurucusu olarak hem de Eskişehir Teknik Üniversitesi mensubu olarak maratonu yer almaktan mutluluk duyduğunu vurguladı.

ESTÜ ÇOK AKTİF!

Eskişehir Teknik Üniversitesi, 2020 Ocak ayından bu yana e-gazete formatında çıkardığı ESTÜ Aktif gazetesi ile üniversite ve şehrin nabzını tutuyor. Röportajların, etkinliklerin, haberlerin yer verildiği ESTÜ Aktif, üçüncü sayısını çıkardı.

E-GAZETENİN KADROSU İSE ŞU İSİMLERDEN OLUŞUYOR:
İMTİYAZ SAHİBİ
Prof. Dr. Tuncay Döğeroğlu

YAYIN YÖNETMENİ
Doç. Dr. Abidin Kılıç

YAYIN KURULU
Prof. Dr. Ertuğrul Algan
Doç. Dr. Burçin Yersel
Dr. Öğr. Üyesi H. Selçuk Kiray
Dr. Öğr. Üyesi Asuman Kaya
Öğr. Gör. Dr. Başak Kalkan
Öğr. Gör. Dr. Arzu Çelen Ozer
Öğr. Gör. Dr. Okan Aksu
Öğr. Gör. Alper Bayrakdar
Mehmet Çiftcioğlu
Yeşim Ungör

FOTOĞRAF
İhsan Tank Çelik
M. Halit İlbay
Mehmet Çiftcioğlu

GÖRSEL YÖNETMEN
Öğr. Gör. Alper Bayrakdar

TASARIM
Öğr. Gör. Alper Bayrakdar
Mehmet Çiftcioğlu

HABER MERKEZİ

İlk sayıda Odunpazarı Modern Müze'ye, üniversitede verilen eğitimlere, antik çağlardaki müziğe, şehrimizin geçmişten günümüze, röportajlara, Rektör Tuncay Döğeroğlu'nun ifadelerine ve ESTÜ'nün başarılarına yer verdi. İkinci sayıda üniversite öğrencilerinden Umran Keser'in bilet güreşi sporundaki başarısını, gitar türlerinin özelliklerini, olası bir depreme karşı şehrimizdeki depreme dayanıklılık durumunu öne çıkardı.

ÖĞRENCİNİN SESİ!

ESTÜ Aktif, üçüncü sayısında Aylık, yanı sıra pek çok önemli noktayı da la buluşturdu. Öğrenci kulüpleri, üniversitedeki paneller, şehrimizdeki Kanlıtaş, orta çağ müzik aletleri gibi birbirinden konular ESTÜ Aktif'te yer aldı. Bu sayı öğrencilerin sesine daha çok kulak ve Kampüste Şu Da Olsaydı bölümünde öğrencilere kampüste neler istedikleri soruldu. İstekler gazete sayfalarında sunuldu. Aylık şehrin en önemli değerlerinden Eskişehirspor da unutulmadı. 'Ne olacak bu ESES'in hali?' sorusunu ESTÜ Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri yanıtladı. 'Siz çekin yazın, bizi yımlayalım' denildi ve öğrencilerin çektiği fotoğraflar okurlarla paylaşıldı. ESTÜ Aktif ay yepyeni konularla yayınlanmaya devam edecek.

ÇEVRE

Üniversite araştırmalarına ÇEVKO Vakfı desteği

1991'den bu yana ambalaj atıklarının sağlıklı bir şekilde geri kazanılması amacıyla çalışmalar yürüten ÇEVKO Vakfı, aynı amaç doğrultusunda, üniversitelerde ambalaj atıkları üzerine yapılan çalışmaları teşvik etmek için bir Araştırma Fonu oluşturdu. Üniversitelerde öğrenim gören Yüksek Lisans ve Doktora öğrencilerine yönelik oluşturulan fon kapsamında da şu ana kadar, üç ayrı üniversitenin ambalaj atıkları konulu çalışması desteklendi.

Araştırma Fonu desteği sağlanan projelerden Boğaziçi Üniversitesi'nce yürütülen, "Seçilmiş Ambalaj Atıkları için Çevresel Sürdürülebilirlik" konulu çalışmada, Türkiye'deki mevcut durum ve geleceğe yönelik projeksiyonlar doğrultusunda, plastik ve cam ambalaj atıklarının geri dönüşümünün çevresel sonuçları, mevcut uygulamalar ve YDA metodolojisi kullanılarak ulusal ve AB hedefleri ışığında değerlendirildi.

Eskişehir Teknik Üniversitesi Mühendislik Fakültesi, Çevre Mühendisliği Bölümü'nce yürütülen, "Ambalaj Atıklarından Isı Yalıtım Malzemesi Üretimi" konulu araştırmada ise, düşük yoğunluklu polietilen (LDPE) ambalaj atıklarından üretilen malzemenin ısı yalıtım amacıyla kullanılabilirliği incelendi.

Dokuz Eylül Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Metalürji ve Malzeme Mühendisliği Bölümü'nce yürütülen, "Uzun Ömürlü Sıvı Gıdalar İçin Kullanılan Çok Katlı Ambalaj Atıklarının, Yeni Nesil Kompozit Malzeme Üretiminde Değerlendirilebilir Olanaklarının Araştırılması" başlıklı çalışmada kâğıt / karton ağırlıklı kompozit ambalaj atıklarının geri dönüşüm olanakları araştırıldı ve ana ham madde olarak kullanıldığı yeni kompozit malzeme üretilmesi konusunda önerilerde bulunuldu.

Küpeli: Araştırmacı olun

EOSB Yönetim Kurulu Başkanı Nadir Küpeli, ESTÜ Mühendislik Fakültesinde öğrencilerle bir araya gelerek iş hayatındaki tecrübelerini aktardı. Öğrencilere tavsiyelerde bulunan Küpeli, "Girişimci olmaktan asla çekinmeyin" dedi.

HABER MERKEZİ

Eskişehir Organize Sanayi Bölgesi (EOSB) Yönetim Kurulu Başkanı Nadir Küpeli, Eskişehir Teknik Üniversitesi (ESTÜ) Mühendislik Fakültesinde gerçekleşen "ESTÜ 401 Profesyonel Hayata Geçiş" konulu seminere konuşmacı olarak katıldı. Genç mühendis adaylarına tavsiyelerde bulunan Başkan Küpeli şunları söyledi: "İşinize ve çalıştığınız yere mümkün olduğu kadar sadık olun. Olayı sadece para kazanmak olarak görmeyin. İşinize kendinizden bir

şeyler katın. Sürekli fikir üretin, yaptığınız işi daha iyi ve daha ucuza nasıl yapılabileceği konusunda üst yönetimlerinize yılmadan usanmadan fikir sunun. Araştırmacı olun, sürekli kendinizi geliştirin. Kendinize ve işinize katkınız olsun. Eğitiminize mutlaka devam edin. Kendinizi geliştirmeyi amaç edin. İmkânınız varsa mutlaka dil öğrenin, yüksek lisans ve doktora yapınız. Tecrübeyle edinilen bilgi en pahalı bilgidir bunu asla unutmayın. Sizler mühendis olarak bir yerde çalışmaya başladığınızda hangi iş olursa olsun işin

üretimine ve mutfağına mutlaka giriniz. Eliniz, üstünüz ve başınız kirlensin. Ama işi mutlaka sonuna kadar öğreniniz. Bir makineyi en ince noktasına kadar öğrenin. Girişimci, atik olun ve çekingen olmayınız. Hata yapmaktan korkmayınız. Çalışan insan hata yapar asla unutmayın." Başkan Küpeli konuşmasının sonunda öğrencilerin sorularını yanıtladı. Seminerin sonunda ise Mühendislik Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Süleyman Kaytakoğlu tarafından Başkan Nadir Küpeli'ye teşekkür sertifikası takdim edildi.

8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ ANEMON OTELDE KUTLANDI

KAHRAMAN TÜRK KADINI

8 Mart Dünya Kadınlar Günü nedeniyle Eskişehir Valisi Özdemir Çakacak, valilik binasında çalışan kadınlara jest yaparak karanfil verdi. Şehit ve gazi aileleriyle bir araya gelen Çakacak'ın eşi Kevser Çakacak ise, "Kahraman Türk kadını her alanda büyük başarı göstermiştir" dedi.

TOPLUMUN TEMİNATI

Eskişehir Valisi Özdemir Çakacak'ın eşi Kevser Çakacak, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü nedeniyle Anemon Otel'de şehitlerimizin ve gazilerimizin eşleriyle, anneleriyle bir araya geldi. Türk kadının her alanda büyük başarılar gösterdiğini söyleyen Kevser Çakacak, "Fedakarlığı, üretkenliği ve duyarlılığı temsil eden kadınlarımız huzurlu, mutlu ve sağlıklı toplumların teminatıdır" dedi.

MİNNETLE ANIYORUZ

Tüm kadınların 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutlayan AK Parti Milletvekili Emine Nur Günay ise, kadınların her türlü zorluğa göğüs gerdığını ifade ederek, şehit annelerinin ve eşlerine minnet duyduklarını söyledi. Milletvekili Günay, "Bizim istiklal, istikbal ve istikrarımız için can vermiş evlatlarımız, eşleriniz kahraman askerlerimiz için ne söylesek az" diyerek teşekkür etti. >> 9'DA

ÇALIŞAN KADINLARI UNUTMADI

8 Mart Dünya Kadınlar Günü nedeniyle Eskişehir Valiliğinde görev yapan kadın personelin ve valilikte resmi işlerini takip eden kadınların günlerini kutlayan Vali Özdemir Çakacak, günün anısına kadınlara çiçek verdi.

»Konuşmaların ardından Kevser Çakacak masaları tek tek dolaşarak günün anısına programa katılan kadınlara çiçek ve çeşitli hediyeler verdi.

HABER MERKEZİ

İki Eylül Kampüsü Yabancı Diller Yüksekokulu Konferans Salonu ve Fuaye Alanında 9 Mart 2020 Pazartesi günü gerçekleştirilen "8 Mart Dünya Kadınlar Günü Etkinliği" kapsamında, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi 8 Mart Dünya Kadınlar Günü Sergisinin açılışı ve "Bilimde ve Sanatta Kadının Yeri" başlıklı bir panel ger-

İş Birliği vurgusu

Eskişehir Teknik Üniversitesi, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü yoğun bir programla kutladı.

çerleştirildi. Sergi açılışına Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Gürsoy Arslan'ın yanı sıra panelistler, akademik ve idari çalışanlar ile öğrenciler katıldı. Rektör

Prof. Dr. Tuncay Döğeroğlu, "Teknik Bir Üniversite olarak kadın konusundaki gereken hassasiyeti göstermek için 'Bilimde Kadının Yeri'ni kapsayan çalışmalar gerçekleştirmemiz gerektiğini düşünüyorum. Bu da iş birliği içinde ve birlikte hareket etmekle mümkün olacak. Küçük çaplı projelerin etki alanı kısıtlı olduğu için iş birliği içerisinde yürütülen ulusal ve uluslararası çalışmaların daha kapsamlı ve etkilileyeceğine yürekten inanıyorum" dedi.

AKADEMİDE KADIN YÖNETİCİ ORANI DÜŞÜK

Kadınlar akademide diğer sektörlere oranla daha rahat ilerleme şansına sahip. Fakat yükseköğretimde idari alanda söz sahibi kadın sayısı az. Türkiye'de 202 üniversitenin sadece 15'inin rektörü kadın.

YÜZDE 31,95'Lİ PROFESÖR

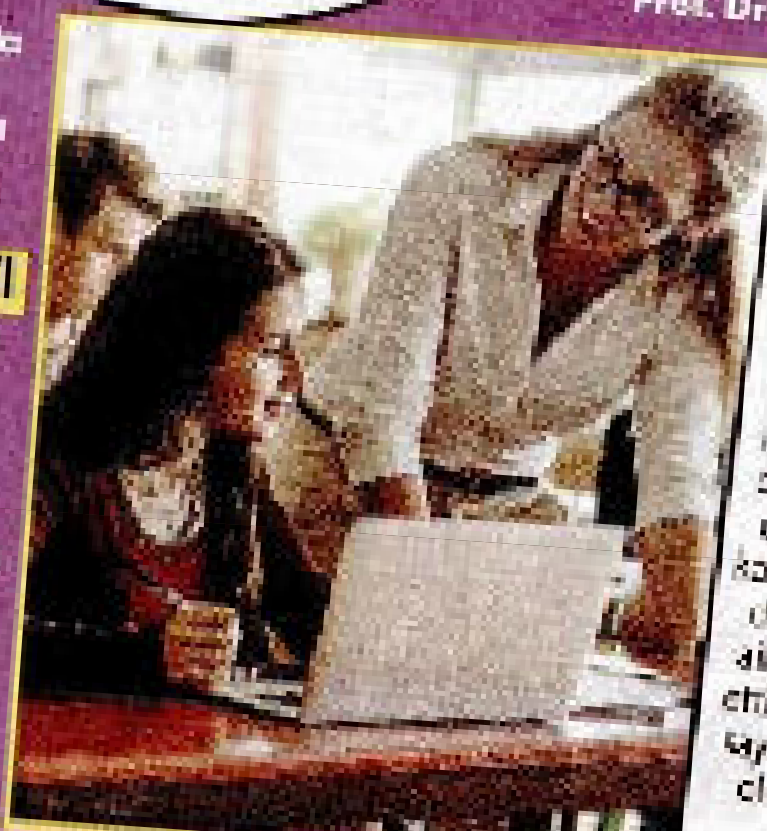
Türkiye'de 129'u devlet, 73'u vakıf ve 51'de vakıf mülk yükseköğretimi (MYO) olmak üzere 207 yükseköğretim kurumu bulunuyor. Yükseköğretimin Kurulu (YÖK) verilerine göre, devlet ve vakıf üniversitelerinde toplam 179 bin 561 öğretim elemanı görev yapıyor. Bu sayının 27 bin 861'i profesör, 16 bin 282'si doçent ve 40 bin 231'i de doktor öğretim üyesi. Kadın akademisyenlerin 8 bin 899'u profesör, 6 bin 514'ü doçent, 17 bin 698'i doçent öğretim üyesi, 18 bin 682'si öğretim görevlisi, 24 bin 955'i araştırma görevlisi kadrolarında bulunuyor. Kadın profesör sayısı 8 bin 899 iken, erkek profesör sayısı 18 bin 962. Kadın profesör oranı yükseköğretimde yüzde 31,95.

AKADEMİSYEN SAYISI ARTTI

Öğretim elemanı sayısı, 2015-2016 eğitim öğretim yılında 136 bin 168, 2016-2017'de 151 bin 763, 2017-2018'de 158 bin 98, 2018-2019'da ise 166 bin 225'e yükseldi. Üniversitelerde, 2019-2020 eğitim öğretim yılında ocak ayı verilerine göre ise 170 bin 561 akademisyen bulunuyor. Bu kapsamda öğretim elemanı sayısındaki artışa paralel olarak kadın akademisyen sayısı da arttı.

YÖNETİCİ ORANI YÜZDE 7

Türkiye'deki 207 yükseköğretim kurumunda görev yapan bin 787 dekanın 322'sini kadın öğretim görevlisi oluşturuyor. Kadın dekanların oranı yüzde 18'den fazla olarak belirlendi. Devlet Üniversitelerindeki bin 386 dekanın 210'u, vakıf üniversitelerindeki 409 dekanın 164'ü kadınlar tarafından oluşturuluyor. Devlet üniversitelerinde 9 kadın, vakıf üniversitelerinde 9 kadın rektör olarak görev yapıyor. Türkiye'deki 15 kadın rektör, 202 üniversitenin yöneticilerinin yüzde 7'sine karşılık geliyor. Avrupa'da kadın rektör oranı ise 2018 verilerine göre 14,3.

KADIN REKTÖRLER

DEVLET ÜNİVERSİTESİ

- 1) Düzce Üniversitesi
Prof. Dr. Nilgün Demirezen Çakır
- 2) Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Nülkhet Halar
- 3) Eskişehir Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Tuncay Döğeroğlu
- 4) Erciyes Demokrasi Üniversitesi
Prof. Dr. Bedriye Tunçşiper
- 5) Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
Prof. Dr. Handan İnci Elid
- 6) Mihalıççık Turgut Özal Üniversitesi
Prof. Dr. Ayşen Bay Karabulut

VAKIF ÜNİVERSİTESİ

- 1) Bezmialem Vakıf Üniversitesi
Prof. Dr. Rümeysa Karamanoğlu
- 2) Bahçeşehir Üniversitesi
Prof. Dr. Şirin Karadeniz
- 3) Hacı Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Prof. Dr. Edibe Özcan
- 4) İhsanî Aydın Üniversitesi
Prof. Dr. Yedigöller İzzetli
- 5) İstanbul Bilgi Üniversitesi
Prof. Dr. Kubra Doğan Yontsoy
- 6) Kadir Has Üniversitesi
Prof. Dr. Söndem Durukanoglu Feyiz
- 7) Özyeğin Üniversitesi
Prof. Dr. Esra Gençtürk
- 8) TED Üniversitesi
Prof. Dr. H. Belgin Ayvazık
- 9) Yeditepe Üniversitesi
Prof. Dr. Canan Aykut Bingöl

YÜKSEKÖĞRETİMDE 8 MİLYON ÖĞRENCİ

Yükseköğretimdeki öğrenci sayısı 8,8 milyon 76 bin 615. Bu sayının yüzde 48'i kadın öğrenciler oluşturuyor. Mektep yükseköğretiminde okuyan 1 milyon 9 bin 812 öğrencinin yüzde 43,90'su kadın öğrenci. Orta gelirli ya da düşük gelirli olan öğrencilerin çoğunluğunu erkek öğrenciler oluşturuyor. Yükseköğretimde 43,90 olmaları nedeniyle kadınlar olarak değerlendiriliyor.

DOKTORA BURSUNDA KADINLAR ÖNDE

Doktora yapan öğrenci sayısı 99 bin 892. Bu sayının 45 bin 952'sini kadın öğrenciler oluşturuyor. 1002000 YÖK Doktora Bursu kapsamında ise 2019-2020 Eğitim Öğretim Yılı Güz Dönemi itibarıyla 4 bin 274 öğrenci doktora yapıyor. Bu öğrencilerin yarısından fazlası, yani 2 bin 527'si kadın doktora öğrencisi. YÖK tarafından belirlenen önceki dönemlerde Türkiye'deki doktora yapan öğrencilerin oranı 43,90 olarak belirlenirken, bu oranın artmasıyla kadınların doktora yapma oranı da artmış durumda. 100 tematik alanda YÖK Doktora Bursu veriliyor.

KADINLARIMIZ GÜÇLENECEK

ESTÜ'DE
8 MART
ETKİNLİĞİ

Eskişehir Teknik Üniversitesi (ESTÜ), 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü yoğun bir programla kutladı. Programda konuşan Rektör Prof. Dr. Tuncay Döğeroğlu, kadının bilim alanındaki yerini ve üretkenliğini güçlendirdiklerini söyledi.

İki Eylül Kam-püsü Yabancı Diller Yüksek-
kokulu Konferans Salonu ve Fuaye Alanı'nda gerçekleştirilen "8 Mart Dünya Kadınlar Günü Etkinliği" kapsamında, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi sergi açılışı ve "Bilimde ve Sanatta Kadının İzi" başlıklı bir panel gerçekleştirildi. Sergi açılışına Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Gürsoy Arslan'ın yanı sıra panelistler, akademik ve idari çalışanlar ile öğrenciler katıldı. Yabancı Diller Konferans Salonu'nda

devam eden etkinliğin ikinci yarısında ise 2 oturum olarak "Bilimde ve Sanatta Kadın" başlıklı bir panel düzenlendi. Panelin ilk oturumunun ardından yan fiüt ve piyano eşliğinde müzik performansı sergilendi. Etkinliğin kapanış konuşmasını yapan Rektör Prof. Dr. Tuncay Döğeroğlu, "Kadının bilim alanındaki yerini ve üretkenliğini güçlendirme konusunda gereken hassasiyeti göstermeye gayret ediyoruz" dedi. HM

2020